

Obec Tekovský Hrádok

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **Tekovský Hrádok**

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TEKOVSKÝ HRÁDOK

Návrhové obdobie:

do r. 2025

Dátum spracovania:

február 2011, upr. február 2013

Obstarávateľ dokumentácie:

Obec Tekovský Hrádok

Poverený obstarávaním dokumentácie:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 036

Spracovateľ dokumentácie:

E C O P L Á N

www.ecocity.szm.sk/upn

- * územné plánovanie, urbanistické štúdie
- * posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA/SEA)
- * programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- * projekty zveladenia a regenerácie sídiel

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Riešiteľský kolektív, odborná spolupráca:

Urbanizmus a celková koncepcia: Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Obsah

A. Textová časť

1. Základné údaje	3
1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie	4
1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu	6
1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním	6
1.4 Zoznam východiskových podkladov	6
2. Riešenie územného plánu obce	7
2.1 Vymedzenie riešeného územia	7
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	9
2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce	9
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické predpoklady rozvoja obce	14
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	20
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	24
2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia obce podľa funkčných subsystémov	32
2.7.1 Bývanie	
2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra	
2.7.3 Výroba a skladové hospodárstvo	
2.7.4 Rekreácia a cestovný ruch	
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	36
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území	38
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	40
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	42
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	47
2.12.1 Doprava	
2.12.2 Vodné hospodárstvo	
2.12.3 Energetika	
2.13.4 Telekomunikačné a informačné siete	

2.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	62
2.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	66
2.15	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.	66
2.16	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely	66
2.17	Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	70
3.	Záväzná časť riešenia	72
3.1	Zásady a regulatívy priestor. usporiadania a funkčného využitia územia	72
3.2	Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia	81
3.3	Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia	81
3.4	Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia	82
3.5	Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt	83
3.6	Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability	84
3.7	Vymedzenie zastavaného územia obce.	85
3.8	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	85
3.9	Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a pre asanáciu	87
3.10	Zoznam verejnoprospešných stavieb	88
3.11	Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny	88
B.	Grafická časť	
01.	Širšie vzťahy, M 1: 50000	
02.	Komplexný výkres priestorového a funkčného usporiadania územia s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb, M 1: 5000	
03.	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia, M 1: 5000	
04.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia, M 1: 5000	
05.	Výkres ochrany prírody, tvorby krajiny a perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely, M 1: 5000	

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie

Dôvody obstarania územného plánu

V minulosti bol rozvoj obce Tekovský Hrádok cielene utlmovaný a stavebné a rekonštrukčné aktivity sa v území uskutočňovali len v minimálnom rozsahu a bez akejkoľvek dlhodobšej koncepcie. Obec stratila takmer polovicu obyvateľov a znížila sa jej konkurencieschopnosť. Územný plán okrem svojej regulačnej funkcie je aj nástrojom pre stimuláciu rozvoja. Preto obstaraním územného plánu obce a vymedzením plôch pre novú výstavbu sa vytvoria podmienky pre prisťahovanie nových obyvateľov, nové súkromné investície. Navyše, investičný vstup do územia s jasne stanovenými pravidlami sa spája s omnoho menším rizikom.

V poslednom období mesto Levice zaznamenáva nové rozvojové impulzy, vyplývajúce z etablovania zahraničných investorov v priemyselnom parku v Levice-juh a v ďalších lokalitách. Dôsledkom je očakávaný rast stavebnej aktivity v obciach ležiacich v blízkosti mesta a na hlavných rozvojových osiach, ktorý sa prejavuje zvýšeným záujmom o individuálnu bytovú výstavbu a vznik nových podnikateľských prevádzok. Akékoľvek stavebné zámery však nie je možné koncepčne riešiť bez komplexného dokumentu s právnou záväznosťou a s jednoznačne stanovenými regulatívmi, ktorým je jedine územný plán obce.

Za danej situácie obec Tekovský Hrádok z vlastného podnetu iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie. Na základe výsledkov verejného obstarávania služby vybrala spracovateľa územnoplánovacej dokumentácie (Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD. – ECOPLÁN). Obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie v zmysle § 2a stavebného zákona zabezpečuje prostredníctvom odborne spôsobilej osoby (Ing.arch. Gertrúda Čuboňová).

Po vypracovaní prieskumov a rozborov a zadania sa uskutočnilo prerokovanie zadania, ktoré bolo na základe posúdenia Krajského stavebného úradu v Nitre schválené v obecnom zastupiteľstve. Dňa 22.1.2011 sa uskutočnil workshop pre občanov obce, na ktorom sa prediskutovalo predbežné riešenie a následne bolo zahájené prerokovanie návrhu ÚPD.

Hlavné ciele riešenia

Cieľom Územného plánu obce Tekovský Hrádok je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia v rozsahu katastrálnych území Dolný / Horný Tekovský Hrádok, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území do konca návrhového obdobia, ktoré bolo stanovené do roku 2025.

Hlavným cieľom rozvoja územia je reflektovať vysoký záujem o bývanie a stavebné pozemky v obci vymedzením nových plôch pre bytovú výstavbu. Ide však o komplexné riešenie rozvoja obce, ktoré sa zaoberá aj otázkami rozvoja ďalších urbanistických funkcií –

rekreačnej, výrobnjej a dopravnej a ich vzájomným zosúladením, a ktoré súčasne zohľadňuje požiadavky ochrany životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia.

Ciele a priority rozvoja obce, vyjadrujúce jej komplexný rozvojovú stratégiu, stanovil Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovský Hrádok, schválený dňa 25.4.2008 obecným zastupiteľstvom a v tomto znení boli premietnuté aj do zadania územného plánu obce, schváleného uznesením obecného zastupiteľstva č. 8/2010 zo dňa 10.12.2010:

- Cieľ 1: Rozvoj ľudských zdrojov
 - Priorita 1: Podpora priaznivého demografického vývoja v obci
 - Priorita 2: Zlepšovanie podmienok pre činnosť predškolského zariadenia v obci
 - Priorita 3: Zlepšovanie podmienok pre ekonomickú aktivitu obyvateľov, rozvoj podnikania
 - Priorita 4: Vytváranie podmienok a podpora činnosti záujmových spolkov a občianskych združení, rozvíjanie kultúrnych, športových a spoločenských tradícií v obci
- Cieľ 2: Racionálne využívanie prírodného potenciálu
 - Priorita 1: Ochrana prírodného potenciálu obce
 - Priorita 2: Vytvorenie oddychových a zelených zón v obci, rozvoj cestovného ruchu
 - Priorita 3: Odpadové hospodárstvo obce
- Cieľ 3: Dobudovanie a rozvoj technickej infraštruktúry
 - Priorita 1: Vybudovanie technickej infraštruktúry vo všetkých častiach obce
 - Priorita 2: Výstavba, rekonštrukcia, opravy a údržba obecných komunikácií, ulíc a chodníkov
 - Priorita 3: Zabezpečenie úpravy a údržby verejných priestranstiev obce a parkovacích plôch
- Cieľ 4: Dobudovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry
 - Priorita 1: Nová výstavba a rekonštrukcia bytového fondu obce
 - Priorita 2: Odstránenie neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb, najmä hospodárskych budov v obci
 - Priorita 3: Rozvoj obchodu a služieb (sortiment a kvalita)
- Cieľ 5: Zabezpečenie ekonomickej stability samosprávy
 - Priorita 1: Efektívne využívanie rozpočtových zdrojov obce
 - Priorita 2: Využívanie verejných zdrojov Európskej únie a SR
 - Priorita 3: Obnova obecného majetku

- Priorita 4: Manažment využívania obecného majetku

K naplneniu uvedených cieľov a priorít boli stanovené konkrétne opatrenia. Z nich priestorový priemet majú predovšetkým opatrenia viažuce sa k cieľom č. 2, 3, 4, ktoré sa týkajú rozvoja fyzických prvkov prostredia. Tieto boli premietnuté aj do návrhu územného plánu obce.

1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nikdy nemala vypracovanú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu ani územnoplánovacie podklady.

1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v zadaní. Súčasne sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v zadaní. Zadanie pre Územný plán obce Tekovský Hrádok bolo prerokované v zmysle §20 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Zadanie bolo posúdené Krajským stavebným úradom v Nitre a následne schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. 8/2010 zo dňa 10.12.2010.

1.4 Zoznam východiskových podkladov

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Krajinnoeekologický plán obce Dolná Seč, Ecoplán 2009
- Program odpadového hospodárstva obce Tekovský Hrádok do roku 2005
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovský Hrádok, 2008
- Proj. dok.: Tekovský Hrádok – celoobecný vodovod. Trenčín : Unipid, 1993.
- Proj. dok.: Generel plynifikácie obce Tekovský Hrádok. Levice, 1992.
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Levice, Bratislava : Ekopolis, 1995
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2005, MŽP SR a SAŽP, 2005.
- Územný plán mesta Levice, Arka Košice, 2004
- Územný plán obce Dolná Seč, Ecoplán 2010
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, Aurex, 2012
- Zámer EIA – Priemyselný park Levice Juh – III. etapa – výrobné-skladové haly EnviroSan, Banská Bystrica 2008

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Geografický opis územia

Obec Tekovský Hrádok (okres Levice, Nitriansky kraj) leží v severovýchodnej časti Podunajskej nížiny na pravobrežnej nive Hrona. Reliéf je plochý a rovinatý, len minimálne členitý, so spádom v smere toku Hrona. Stred obce je v nadmorskej výške 155 m, rozpätie nadmorskej výšky v katastri je minimálne a pohybuje sa v rozmedzí od 150 m do 160 m. Prevažujúci sklon je v smere toku Hrona a v smere SV – JZ, kde riečna niva prechádza do vyššie položenej Hronskej tabule. Územie je prevažne odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané, len pri Hrone ostali zvyšky vrbovo-topoľových lesíkov.

Podľa geomorfologického členenia SR (Atlas krajiny SR, 2002) patrí riešené územie do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelku Hronská niva a Hronská tabuľa.

Hronská niva je súčasťou rozsiahlej Podunajskej panvy, ktorá podobne ako ostatné vnútrokarpatské panvy vznikla v etape karpatského orogénu, na začiatku neogénu. Riečna niva Hrona je morfológicky ovplyvnená sedimentačnou a eróznou činnosťou Hrona, priľahlé svahy pahorkatín aj činnosťou vetra a soliflukciou. Má typický rovinný ráz s nepatrnými deniveláciami reliéfu. Niva v riešenom území pozvoľna prechádza do terás Hronskej tabule. Hronská tabuľa oproti okolitej rovine predstavuje sústavu mierne vyzdvihnutých diferencovaných krýh. Do riešeného územia zasahuje zo západu, kde má stále ráz roviny, ďalej na západ od riešeného územia nadobúda pahorkatinný ráz.

Riešené územie je budované neogénnymi a kvartérnymi sedimentami. Neogén je reprezentovaný sedimentami bádenu až pliocénu. Tieto na povrch nevystupujú – sú pokryté súvislým pokryvom kvartérnych sedimentov rôznej mocnosti. Kvartér je zastúpený fluviaálnymi sedimentami, ktoré tvoria riečne náplavy Hrona.

Hydrologicky riešené územie spadá do základného povodia Hrona. Hron je jediným vodným tokom, pretekajúcim riešeným územím. Územie patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, suchého s miernou zimou, dlhším slnečným svetom. Priemerná ročná teplota je 9,6 °C, priemerné januárové teploty dosahujú –2,9 °C, priemerné júlové teploty dosahujú 20,6 °C. Priemerný úhrn zrážok za obdobie rokov 2000 – 2004 dosiahol v danej oblasti 510,2 mm.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územia obce Tekovský Hrádok

Druh pozemku / výmera v m ²	k.ú. Horný Tekovský Hrádok	k.ú. Dolný Tekovský Hrádok	Spolu (Tekovský Hrádok)
orná pôda	2225846	3454913	5680759
vinice	99	1392	1491
záhrady	75205	89488	164693
ovocné sady	0	0	0
trv. tráv. porasty	330253	117406	447659
lesné pozemky	114401	66079	180480
vodné plochy	69730	130126	199856
zast. plochy a nádvorí	96878	288975	385853
ostatné plochy	77390	177885	255275
spolu – k.ú.	2989802	4326264	7316066

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Hranice riešeného územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. katastrálnymi územiami náležiacimi obci – k.ú. Horný Tekovský Hrádok, k.ú. Dolný Tekovský Hrádok. Obe katastrálne územia obce na seba kontinuálne nadväzujú a vytvárajú kompaktný celok. V ich centre sa nachádza zastavané územie obce. Celková výmera katastrálneho územia je 731,61 ha, z toho na k.ú. Horný Tekovský Hrádok pripadá 298,99 ha, na k.ú. Dolný Tekovský Hrádok 432,63 ha. Pri počte obyvateľov obce 340 (v r. 2008) dosahuje hustota osídlenia 46,5 obyvateľov na km², čo je výrazne menej ako celoštátny priemer (110 obyv./ km²) i priemer za okres Levice (107 obyv./ km²).

Katastrálne územia obce Tekovský Hrádok hraničia s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k. ú. Kalná nad Hronom – na severozápade
- k. ú. Dolná Seč – na severovýchode
- k. ú. Vyšné nad Hronom, k.ú. Turá – na juhovýchode
- k. ú. Bajka, k.ú. Ondrejovce – na juhozápade

Katastrálne územia Horný a Dolný Tekovský Hrádok, ako aj samotné zastavané územie, sa rozprestierajú na pravom brehu Hrona. Menšími výbežkami zasahujú na ľavý breh Hrona až po zastavané územie obce Dolná Seč (lokalita Šinka). Hranice katastrálnych území kopírovali meandrujúci tok Hrona, po regulácii rieky a napriamení koryta sa však nezmenili a vodný tok ako prirodzený ohraničujúci prvok sa ako hranica katastrálneho územia neuplatňuje.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky obytnej zástavby s príslušnými záhradami v oboch katastrálnych územiach. Súčasťou zastavaného územia nie sú enklávy

hospodárskych dvorov. Zastavané územie je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. Okrem hlavnej sídelnej jednotky sa v katastrálnom území obce nenachádzajú iné sídelné formy.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja dňa 14.05.2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 2/2012 zo dňa 14.05.2012.

V záväznej časti ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja, sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie:

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.2. Formovať ťažiská osídlenia Nitrianskeho kraja na všetkých úrovniach prostredníctvom regulácie ich funkčnej a priestorovej štruktúry pri, uplatňovaní princípov dekoncentrovanej koncentrácie a pri zohľadňovaní suburbanizačných procesov, čo znamená:
 - 1.2.1. rozvíjať sídelné štruktúry kraja v zmysle polycentrickej koncepcie na regionálnej ako aj na medziregionálnej a cezhraničnej úrovni,
 - 1.2.2. sledovať vytváraním polycentrického systému osídlenia vyššiu funkčnú komplexnosť regionálnych celkov,
 - 1.2.3. podporovať dotvorenie bratislavsko-trnavsko-nitrianskeho ťažiska osídlenia medzinárodného významu,
 - 1.2.4. zabezpečovať rozvojovými osami sídelné prepojenia a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia kraja.
- 1.3 Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia kraja v súlade s ich hierarchickým postavením v sídelnom systéme Slovenskej republiky, (1.3.3) levické a topoľčianske ťažiská osídlenia ako ťažiská osídlenia tretej celoštátnej úrovne prvej skupiny,
- 1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónoch na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:
 - 1.16.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrohistorických a urbanisticko-architektonických daností,
 - 1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať

historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov

- 1.16.3. a dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva:

- 2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.
- 2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach.
- 2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrne-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom,
- 3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva
 - 3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.
- 5.1 V oblasti starostlivosti o životné prostredie
 - 5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov.
 - 5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.
 - 5.1.6. Zabezpečovať podmienky pre vodný režim pre lužné lesy v oblastiach Dunaja a jeho prítokov, nivy Váhu, Hrona a Ipľa tak, aby nedochádzalo k odumieraniu lesných porastov.
- 5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny
 - 5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného

systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.

- 5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.
- 5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.
- 5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.
- 5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov
 - 5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
 - 5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.
 - 5.3.6. Nespôsobiť pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.
 - 5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva

- 6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

- 7.11. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – koridory ciest
7.11.4. (Hronský Beňadik) – Kalná nad Hronom – Štúrovo,

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

- 8.1. V oblasti vodného hospodárstva
 - 8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:
 - 8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.
 - 8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,
 - 8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,
 - 8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:
 - 8.1.6.3. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delenú sústavu so zadržiavaním dažďových vôd v území,
- 8.2. V oblasti energetiky
 - 8.2.11. Rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novo navrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu.
- 8.3. V oblasti telekomunikácií
 - 8.3.1. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
 - 8.3.2. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
 - 8.3.3. Akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 8.4. V oblasti odpadového hospodárstva
 - 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,

Verejnoprospešné stavby:

- 1.8. Cesta I/76 (Hronský Beňadik) – Štúrovo
- 5.2. Verejné vodovody
 - 5.2.1. stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje....)
- 5.3. Verejné kanalizácie

- 5.3.1. stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií, vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd....),

Závazná časť Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja je záväzným podkladom pre riešenie Územného plánu obce Tekovský Hrádok.

2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce

Obec Tekovský Hrádok patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Levice a Nitrianskeho kraja. Okres Levice má rozlohu 1551 km² a 120 995 obyvateľov. Ostal zachovaný v pôvodnom rozsahu aj po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996. Rozlohou je najväčším okresom spomedzi všetkých 79 okresov v SR.

Obec je situovaná v centrálnej časti okresu, východne od mesta Levice (13 km cestnou sieťou, ale len 7 km vzdušnou čiarou a po železnici). Nemá vlastné záujmové územie; je súčasťou užšieho záujmového územia mesta Levice. Tvorí ho 16 vidieckych obcí a spolu má viac ako 17 000 obyvateľov (v zmysle KÚRS 2001). Súčasne patrí aj do záujmového územia obce Kalná nad Hronom (2065 obyv.), vzdialenej 5 km. Z tohto dôvodu sa riešenie záujmového územia v tejto územnoplánovacej dokumentácii obmedzuje na administratívnu jednotku Tekovský Hrádok, v celom rozsahu katastrálnych území Horný Tekovský Hrádok a Dolný Tekovský Hrádok.

Mesto Levice je spádovým územím pre obyvateľov obcí okresu z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou. Majú tu sídlo zariadenia vyššej občianskej vybavenosti (administratíva, školstvo, zdravotníctvo). Po etablovaní nových výrobných podnikov sa stáva čoraz významnejším cieľovým miestom dochádzky za prácou.

Obec Tekovský Hrádok v minulosti (70.–80. roky 20. storočia) nebola klasifikovaná ako stredisko miestneho významu. Podľa aktuálneho ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja nie je uvádzaná ako centrum lokálneho významu, ani v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007–2013 nie je zaradená medzi kohézne póly rastu.

Obec má výhodnú polohu nielen vo vzťahu okresnému mestu, ktoré je mimoriadne dynamicky sa rozvíjajúcim hospodárskym centrom, ale aj vo vzťahu k dopravným koridorom regionálneho a nadregionálneho významu. V tangenciálnej polohe k obci je vedená železnica Levice – Štúrovo a cesta I. triedy č. I/76 Štúrovo – Hronský Beňadik, ktorá je významným dopravným koridorom zabezpečujúcich dostupnosť centier regionálneho a nadregionálneho významu – Nitry a Levíc. Cesta ani železnica priamo zastavané územie nepretínajú, preto negatívne vplyvy dopravy sa tu výrazne neprejavujú. Blízkosť prírodného prostredia v okolí Hrona predstavuje potenciál pre krátkodobú prímestskú rekreáciu a zvyšuje atraktivnosť obce pre pokojné rodinné bývanie.

Významným faktorom zvyšujúcim dynamiku rozvoja regiónu je pripravovaná dostavba 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce, ktorá zabezpečí vznik väčšieho počtu nových

pracovných príležitostí. Uvedené polohové charakteristiky predstavujú pre obec značný rozvojový potenciál.

Na regionálnej a mikroregionálnej úrovni sa rozvíja medzisídlná spolupráca. Obec je členom Regionálneho združenia miest a obcí Tekova od roku 1992, od roku 1991 je členom ZMOS a je aj členom Záujmového združenia Mochovce.

Záujmové územie obce Tekovský Hrádok nepresahuje katastrálne hranice obce. V tomto rozsahu je záujmové územie predmetom riešenia v návrhu územnoplánovacej dokumentácie. V lokalite Šinka sú naznačené možné väzby na zastavané územie obce Dolná Seč.

2.4 Základné demografické údaje a prognózy

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od roku 1869 až do polovice 20. storočia miestna populácia stagnovala okolo úrovne 550 – 580 obyvateľov. Počas tohto obdobia bol najvyšší celkový počet obyvateľov oboch pôvodne samostatných obcí zaznamenaný v roku 1921. V ďalších rokoch nastupuje obdobie dlhodobého výrazného poklesu. Obyvateľstvo sa za podpory masívnej bytovej výstavby sťahovalo do Levíc ako dynamicky sa rozvíjajúceho priemyselného centra. Začal sa negatívne prejavovať vplyv koncepcie strediskovej sústavy, na základe ktorej sa rozvoj nestrediskových obcí utlmoval. Do roku 1991 sa počet obyvateľov znížil na 324, čo predstavuje pokles o 275 obyvateľov od roku 1921 a v percentuálnom vyjadrení o 80%. V 90. rokoch sa počet obyvateľov stabilizoval nad úrovňou 320 obyvateľov. V posledných rokoch bol zaznamenaný mierny nárast na 340 – 350 obyvateľov.

Za posledných 100 rokov tiež došlo k preskupovaniu obyvateľstva medzi miestnymi časťami. Omnoho výraznejšie klesal počet obyvateľov časti Horný Tekovský Hrádok, kde došlo k zníženiu až na polovicu, v časti Dolný Tekovský Hrádok bol pokles miernejší. Dôvodom je skutočnosť, že nová výstavba sa sústredila v k.ú. Dolný Tekovský Hrádok.

V sledovanom období rokov 2002–2009 nebol s výnimkou roku 2009 ani v jednom roku dosiahnutý prirodzený prírastok. Za uvedené obdobie počet zosnulých (36) presahoval počet narodených (32). Problém prirodzeného úbytku je dôsledkom razantného poklesu miery natality, čo súvisí s celkovými spoločenskými a sociálnymi zmenami v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Údaj za rok 2009 môže naznačovať pozitívnu zmenu. Trend prirodzeného prírastku však bude možné konštatovať iba v prípade ak bude dosiahnutý v troch po sebe idúcich rokoch.

Z analýzy mechanického pohybu obyvateľov za obdobie posledných 8 rokov vyplýva, že bilancia je pozitívna (57 prisťahovaných : 33 odsťahovaných). V každom sledovanom roku

dosiahlo migračné saldo kladné hodnoty, iba v roku 2003 bola bilancia neutrálna. To svedčí o dlhodobej atraktivnosti obce z hľadiska prisťahovania nových obyvateľov. V budúcnosti možno na základe pozorovania situácie v okolitých obciach prognózovať posilnenie trendu suburbanizácie, ktorý sa prejavuje zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v blízkosti miest, s pokojnejším prostredím pre rodinný život. Zvýšenie migračných ziskov obcí v suburbálnom pásme sa očakáva aj v súvislosti s priaznivými vyhliadkami hospodárskeho rozvoja Levíc. To by pre obec Tekovský Hrádok znamenalo významný rozvojový impulz.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov podľa sčítania obyvateľov za roky 1869 – 2001

Rok sčítania obyv.	Horný Várad	Dolný Várad	Tekovský Hrádok (spolu)
1869	233	333	566
1880	211	368	579
1890	226	357	583
1900	206	366	572
1910	219	316	535
1921	226	373	599
1930	219	324	543
1948	–	–	542
1961	–	–	534
1970	–	–	482
1980	–	–	
1991	–	–	324
2001	111	215	326

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Vlastivedný slovník obcí na Slovensku

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2002 – 2009 v ročnej perióde

Rok	Počet obyvateľov
2002	352
2003	352
2004	355
2005	354
2006	347
2007	342
2008	341
2009	350

Zdroj: údaje obce

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2001 dosahoval mimoriadne nepriaznivú hodnotu: 46,9. Do roku 2006 sa len mierne zvýšil na úroveň 56,7. Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu

obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie, s náznakmi stabilizácie. Pre porovnanie, v celom okrese Levice bola v roku 2001 priemerná hodnota indexu vitality 86.

Vďaka priaznivým vyhladkam na ekonomický rozvoj levického regiónu sa v budúcnosti predpokladá zastavenie dlhodobu negatívnej migračnej bilancie okresu Levice, čo prinesie stabilizáciu populácie jednotlivých obcí okresu a v obciach s najpriaznivejšími potenciálmi je možné očakávať rast počtu obyvateľov. Obec Tekovský Hrádok patrí v rámci levického ťažiska osídlenia medzi obce s dobrými rozvojovými predpokladmi: obec sa nachádza neďaleko Levíc, je tu atraktívne krajinné prostredie a absentujú problémové komunity. Preto je možné prognózovať zvýšenie populácie obce Tekovský Hrádok do roku 2025 až na 500 obyvateľov (t.j. návrat k ustálenému stavu spred roku 1970).

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia

	2001	2006
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	326	340
z toho muži	154	159
z toho ženy	172	181
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	45	51
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	185	199
z toho muži	103	108
z toho ženy	82	91
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	96	90
z toho muži	31	
z toho ženy	64	

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad 2006

Tab.: Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených v r. 2002-2009

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	bilancia
2002	5	6	2	1	0
2003	1	4	3	3	-3
2004	6	7	12	10	+1
2005	4	5	15	7	+7
2006	6	6	8	3	+5
2007	1	1	5	3	+2
2008	2	4	6	5	-1
2009	7	3	6	1	+9

Zdroj: údaje obce

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií vo svetovej ekonomike a lokalizačných faktorov, dosahu hospodárskej krízy na investičnú aktivitu súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb, odstránenia deficitov infraštruktúry. Prisťahovanie mladších vekových skupín vo

fertilnom veku by pre obec malo pozitívny prínos z hľadiska omladenia populácie a zvýšenia jej reprodukčnej vitality. V budúcnosti by mohlo dokonca dôjsť aj k obnoveniu prirodzeného prírastku.

Skladba obyvateľov podľa národnosti, vierovyznania a vzdelania

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby heterogénne. Pomerne vyrovnaný je podiel obyvateľov maďarskej národnosti (56,4%) a slovenskej národnosti (42,6%). Od roku 2001 podiel obyvateľov maďarskej národnosti mierne poklesol o 7,8 perc. bodu. Iné národnosti nie sú významnejšou mierou zastúpené. Atlas rómskych komunít SR v obci neeviduje rómske osídlenie.

Špecifikom obce je náboženská rôznorodosť. V súčasnosti je takmer vyrovnaný počet obyvateľov hlásiacich sa k rímskokatolíckej cirkvi (35%) i reformovanej kresťanskej cirkvi (36,2%). Spolu s evanjelickou cirkvou a.v. a metodistickou cirkvou je podiel evanjelických cirkví až 38,6%. Ešte v roku 1991 bol tento pomer výrazne v prospech evanjelických vierovyznaní (47,8%). Deklarovaná miera religiozity obyvateľov je na podpriemernej úrovni. Nadpriemerný je podiel obyvateľov bez vyznania (16,9%). Navrhované riešenie nebude mať dosah na zmenu národnostnej a konfesijnej skladby obyvateľstva.

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je podpriemerná. Prevažujú obyvatelia so základným a učňovským vzdelaním bez maturity (až 77,8% obyvateľstva nad 16 rokov). Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2001 10 obyvateľov obce. Tento stav je dôsledkom viacerých faktorov – nízkej mobility obyvateľstva, pretrvávajúceho rurálneho charakteru územia, ako aj obmedzených možností vyšších stupňov štúdia v maďarskom jazyku.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	rómska	iná
	139	184	1	2

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Rímsko-katolícke	Evanjelické a.v.	Reformov. kresť. cirkev	Starokatolícka cirkev	bez vyznania	iné
	114	26	118	8	55	5

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Dosiahnuté vzdelanie	spolu	muži	ženy
Základné	138	47	91
Učňovské (bez maturity)	76	52	24
Stredné odborné (bez maturity)	2	2	0
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	9	6	3
Úplné stredné odborné (s maturitou)	31	15	16
Úplné stredné všeobecné	8	3	5
Vysokoškolské 1. stupňa (bakalárske)	0	0	0
Vysokoškolské 2. stupňa (magisterské)	8	5	3
Vysokoškolské 3. stupňa (doktorandské)	2	1	1
Ostatní bez udania školského vzdelania	3	1	2
Ostatní bez školského vzdelania	1	1	0
Deti do 16 rokov	48	21	27

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Ekonomická aktivita obyvateľov

Okres Levice v minulosti patril k regiónom s najvyššou mierou nezamestnanosti. Počet nezamestnaných stúpал od roku 1996, vrchol dosiahol v rokoch 1999 – 2003. V roku 2001 dosahovala miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 23,8% (o 5 perc. bodov viac ako celoštátny priemer). Príčiny vysokej nezamestnanosti spočívali v štrukturálnych problémoch hospodárskej základne regiónu, v ktorom dominovala poľnohospodárska výroba, viaceré podniky spracovateľského priemyslu ukončili činnosť a zamestnancov prepustili. V rokoch 2006 – 2008 sa po etablovaní nových podnikov v priemyselnom parku v Leviciach ponuka pracovných miest podstatne rozšírila. Po prepuknutí hospodárskej krízy sa miera nezamestnanosti v okrese Levice zvýšila, avšak miernejšie oproti iným regiónom. Aj v obci Tekovský Hrádok kulminovala nezamestnanosť v roku 2002, keď bolo v obci 42 nezamestnaných (t.j. 30% z ekonomicky aktívnych obyv.). Do konca roku 2007 došlo k zníženiu na 28 nezamestnaných.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 41 obyvateľov, v súkromnom sektore 48 obyvateľov. V obci nie je väčší zamestnávateľ. Pracovné miesta poskytujú prevádzka PD Kalná nad Hronom, agrochemický podnik, Stavmat pila. Niekoľko pracovných miest je v miestnej verejnej správe.

Celková podnikateľská aktivita v obci v porovnaní s priemernými ukazovateľmi rozvoja podnikania v SR je výrazne slabšia. Počet pracovných príležitostí v obci je nižší než počet ekonomicky aktívnych osôb. Za prácou odchádzalo 62 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo 70%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním najmä do Levíc, časť pracuje aj v JE Mochovce a SES Tlmače – podnik s 1600 zamestnancami je dodnes najväčším zamestnávateľom v regióne.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov v roku 2001

Počet ekonomicky aktívnych osôb	139
z toho muži	80
z toho ženy	59
Počet pracujúcich	95
z toho muži	59
z toho ženy	36
Počet nezamestnaných	43
z toho muži	21
z toho ženy	22

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Pracujúci podľa druhu vlastníctva zamestnávateľa v roku 2001

Zamestnanci v štátnych podnikoch	41
Zamestnanci v súkromných podnikoch	17
Zamestnanci družstevných organizácií	19
Súkromní podnikatelia	11
Ostatní + nezistené	51

Zdroj: PHSR obce, ŠÚ SR

Tab.: Pracujúci podľa odvetvia v roku 2001

Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	26
Priemyselná výroba	12
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	4
Stavebníctvo	7
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	17
Hotely a reštaurácie	1
Doprava, skladovanie a spoje	9
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	1
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	12
Školstvo	2
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	3
EA bez udania odvetví	44

Zdroj: PHSR obce, ŠÚ SR

Návrh riešenia vytvára predpoklady pre vznik výrobných prevádzok v rámci existujúceho t.č. nevyužívaného výrobného areálu. Využitie týchto predpokladov by v obci znamenalo vznik nových pracovných príležitostí a zníženie odchádzky obyvateľov za prácou.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Koncepcia kompozičného formovania priestoru sídla

Hlavnou kompozično-organizačnou osou celého regiónu dolného Pohronia bol od dávnych čias tok Hrona, pozdĺž ktorého v minulosti postupne vznikalo osídlenie. V priebehu historického vývoja tu vznikla dôležitá dopravná os spájajúca Ostrihom s mestami a obcami na Pohroní. V súčasnosti ju reprezentuje cesta I. triedy I/76 a železničná trať Levice – Štúrovo.

Urbanistická štruktúra miestnych častí Horný Tekovský Hrádok a Dolný Tekovský Hrádok sa spočiatku vyvíjala samostatne. V časti Dolný Tekovský Hrádok sa kryštalizovala ulicová zástavba v podobe ulice paralelnej s dnešnou cestou I. triedy. V časti Horný Tekovský Hrádok sa vytvorila kompozičná os v kolmom smere na cestu I. triedy a tok Hrona. K spojeniu oboch osí došlo postupným vývojom a zrastaním zástavby oboch pôvodne samostatných obcí. Posilnil sa význam tejto spojnice, ktorá sa stala miestom koncentrácie zariadení občianskej vybavenosti a ťažiskom spoločenského života. Plní aj funkciu hlavnej kompozičnej osi celej obce. Neskôr, v 20. storočí vznikli kratšie úseky paralelných osí. Vyznačujú sa neukončenosťou a potenciálom ďalšieho rastu. Navrhované riešenie rozvíja pôsobenie hlavnej kompozičnej osi a podčiarkuje jej význam vytvorením sekundárnych paralelných osí v podobe nových obytných ulíc.

Hlavný uzlový priestor sa vytvára v strede zastavaného územia, približne na mieste bývalého zemného hradu. Podporuje ho lokalizácia najdôležitejších zariadení občianskej vybavenosti. Voči okolitej zástavbe má dostatočné priestorové rezervy umožňujúce jeho ďalšie formovanie. Navrhujeme komplexnú revitalizáciu a dobudovanie hlavného uzlového priestoru, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev s cieľom vytvorenia atraktívneho centra obce. Na vymedzených plochách sa vysadí parková zeleň s plochami pre oddychové a kultúrno-spoločenské aktivity – ihriská, amfiteáter.

V návrhu riešenia rešpektujeme limity prírodného charakteru (tok a inundačné územie Hrona) i antropogénneho charakteru (železnica, koridor VTL plynovodu). Pôdorys obce je relatívne kompaktný, aj keď je zreteľné, že pozostáva z dvoch heterogénnych častí. Zástavba je ohraničená z jednej strany tokom Hrona a z druhej strany cestou I. triedy. Tieto línie predstavujú „mantinely“ možného rozvoja obce a ich vyplnením dôjde k vytvoreniu geometricky pôsobivej konečnej pôdorysnej formy. Vymedzením a zastavaním nových rozvojových plôch až po líniu cesty I. triedy a protipovodňovej hrádze sa podporí kompaktný pôdorys obce a vznikne geometricky ucelený pôdorysný tvar.

Obec nemá výrazné dominanty výškového charakteru – kostoly sa ako výškové dominanty v siluete sídla uplatňujú len minimálne. Mierku prevládajúcej zástavby rodinných domov presahujú len objekty v areáli agrochemického podniku a vysielač, situované na protiľahlých okrajoch obce. V krajine sa ako dominanta prejavuje vodojem (hydroglóbus) v areáli poľnohospodárskeho družstva.

Urbanisticko-architektonická štruktúra obce nesie zachované znaky typickej vidieckej jednopodlažnej zástavby. Špecifickou formou zástavby sú rodinné domy s úzkou dvoj-

osovou fasádou a s pozdĺžnym radením priestorov za sebou. Táto forma zástavby sa zachovala v starších uliciach, v novších uliciach prevládajú izolované rodinné domy na štvorcovom pôdoryse. Potrebné je zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať pôvodný vidiecky charakter zástavby, najmä jej výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov.

Intenzita využitia, meraná koeficientom zastavanosti uličných blokov, výrazne kolíše. Novšia zástavba je na menších pozemkoch s výmerou menej ako 1000 m², s minimálnymi záhradami, najväčšiu výmeru majú záhrady prislúchajúce k starším objektom – v týchto častiach je vhodné uvažovať s intenzifikačnou zástavbou.

Preferovať by sa mali jednopodlažné objekty. Na prekrytie domov sa odporúčajú šikmé strechy s maximálnym sklonom 45°. Oplotenie pozemkov rodinných domov by malo byť priehľadné, výška nepriehľadnej časti oplotenia v uličnej fronte by nemala presiahnuť 1,2 m. V prípade rodinných domov by súvislá zastavaná plocha jedného objektu nemala prekročiť 200 m². Odporúčaná šírka pozemkov pre samostatne stojace rodinné domy je 16 až 20 m. Výmera pozemkov izolovaných rodinných domov by mala byť 600–800 m², s prijateľným rozptylom od 400 do 1000 m².

Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

Krajinnú štruktúru dolného Pohronia tvorí intenzívne obhospodarovaná poľnohospodárska krajina s rovinným reliéfom a minimálnym zastúpením atraktívnych krajinnno-estetických prvkov. Typický obraz krajiny tvoria polia, ohraničené panorámami sídiel, zväčša vidieckeho charakteru.

Prevládajúcim krajinným prvkom aj v okolí obce Tekovský Hrádok je poľnohospodárska pôda, zväčša vo forme veľkoblokových honov, využívaná takmer výlučne ako orná pôda. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka. Valorizáciu estetických kvalít prostredia mimo zastavaného územia navrhujeme zvýšiť výsadbou líniovej zelene – stromoradií a alejí, tak ako sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Napriek tomu sa v území nachádza niekoľko významných prírodných prvkov, cenných aj z hľadiska estetického vnímania a identity krajiny. Atraktívne a pre nízinnú krajinu typické prírodné a poloprírodné prvky krajiny predstavuje tok Hrona a jeho pobrežná zóna s lužnými lesmi a mokraďnou vegetáciou. Tieto prvky majú rôzne priestorové a vizuálne prejavy. Plošnými prvkami sú kompaktné plochy lesov. Prevažne líniový priestorový prejav majú prvky viazané na vodné toky a ich brehové porasty, ktoré reprezentujú biokoridory rôznej hierarchickej úrovne. Organický kompozičný princíp reprezentuje tok Hrona a lesné pásy na miestach starých riečnych meandrov. Rešpektujúc tento princíp navrhujeme

vytvorenie plôch verejnej parkovej a krajinárskej zelene vo väzbe na prírodné prostredie okolia Hrona, najmä v kontaktnej polohe so zastavaným územím obcí Tekovský Hrádok a Dolná Seč.

Z hľadiska interpretácie vnímania krajiny podľa prítomnosti jednotlivých krajinných prvkov súčasnej krajinej štruktúry možno väčšinu územia zaradiť do kategórie neutrálne pôsobiacich prvkov (orná pôda bez vegetácie, vidiecka zástavba). Zastúpenie rušivo pôsobiacich je minimálne. Prvky s výrazne rušivým účinkom z hľadiska vnímania krajiny sa v riešenom území nevyskytujú. Za rušivé prvky scenérie krajiny možno považovať vedenia vysokého napätia, líniu cesty I. triedy, vysielateľ mobilných operátorov. V diaľkových panoramatických pohľadoch severným a severným smerom ako dominanty vystupujú chladiace veže jadrovej elektrárne Mochovce.

Pozitívnymi prvkami scenérie krajiny sú ojedinele sa vyskytujúce prvky líniovej a rozptýlenej zelene v krajine – vetrolamy, stromoradia, remízky. Tieto prvky majú v danom území prevažne líniový priestorový prejav – prvky viazané na vodný tok a poľné cesty. V návrhu riešenia sú tieto krajinné prvky posilnené. Líniová zeleň sa využíva nielen na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií, ale aj ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom priestorového fixovania navrhovanej hrany urbanistickej štruktúry (pozdĺž navrhovaných / výhľadových rozvojových plôch), ako aj izolovanie dopravnej infraštruktúry a výrobných areálov od okolitého obytného územia. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrálna členitá a druhovo bohatá.

Ochrana kultúrno-historických hodnôt

Kultúrno-historické hodnoty odrážajú historický vývoj obce od najstarších čias. Obec Tekovský Hrádok vznikla v roku 1944 zlúčením pôvodne samostatných obcí Horný a Dolný Várád. Prvá písomná pamiatka o Hornom Hrádku, ktorý bol vybudovaný v hornej časti zemného hradu, pochádza z r. 1232. Jeho názov sa postupne menil, v roku 1258 sa spomína ako Varad, od roku 1288 sa označuje názvom Warud a v r. 1773 ako Horný Varad. Zemný hrad Várád sa spomína v Anonymovej kronike a záznam sa viaže na rok 896. Dolný Várád vznikol v chotári obce Várád v 2. polovici 14. storočia. Spomína sa r. 1394. V 17. stor. obec vyplienili Turci.

Na území obce Tekovský Hrádok sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Historické a kultúrne hodnoty, ktoré je potrebné chrániť, však majú viaceré pamiatky:

- kostol rímskokatolícky, gotický z konca 13. storočia, zbarokizovaný začiatkom 18. storočia
- kostol reformovaný tolerančný z roku 1780, prestavaný roku 1889

Katastre Dolný Tekovský Hrádok a Horný Tekovský Hrádok sú bohaté na archeologické náleziská. Predmetné územie bolo osídlené v mladšej a neskorej dobe kamennej, v dobe laténskej, v dobe rímskej a v období stredoveku. Značná časť súčasného intravilánu Horného Tekovského Hrádku sa nachádza v priestore včasnostredovekého opevneného sídliska (10.-12. storočie), z ktorého sa podarilo identifikovať zvyšky zemného valu

(pôvodná výška cca 3 m) a priekopy (šírka cca 3 m) pri cintoríne a náznaky pokračovania valu boli zistené za záhradami rodinných domov v severnej časti obce. Zvyšky zemného valu pri cintoríne treba ponechať bez zástavby a drevinovej vegetácie, vylúčiť planačné zásahy. Z hľadiska ochrany archeologických nálezov sú nasledovné požiadavky:

- vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác, stavebník/investor je povinný od príslušného krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania si vyžiadať odborné stanovisko
- v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad
- v prípade archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ust. § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona

Regulatívy priestorového usporiadania

// Maximálny počet podlaží

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných (resp. podzemných) podlaží a ich výškový ekvivalent v metroch (počíta sa výška nadzemnej časti objektu po hrebeň strechy).

Maximálny počet podlaží je stanovený nasledovne:

- max. 3 nadzemné podlažia a súčasne max. 10 m – len pre výrobné-skladové areály
- max. 2 nadzemné podlažia a súčasne max. 8 m pre celé existujúce zastavané obytné územie a nové rozvojové plochy č. 2 – 5
- max. 1 nadzemné podlažie a súčasne max. 5 m pre nové rozvojové plochy č. 6, 7

Poznámka: Maximálna výška objektov neplatí pre technické vybavenie (stožiare vysielateľov a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia a plôch určených pre výstavbu.

// Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby jednotne:

- 40%

Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Pre efektívne využitie územia a kvalitnej ornej pôdy sa však odporúča, aby nebol nižší ako 15%.

// Podiel nespevnených plôch

Podiel nespevnených plôch je vyjadrený ako podiel nespevnenej plochy a plochy pozemku, násobený číslom 100. Nespevnenu plochou sa rozumie zatrávnená plocha alebo záhrada, chodníky a odstavne plochy pokryté štrkom, pieskom alebo zatrávňovacími tvárnicami.

Minimálny podiel nespevnených plôch je určený len pre plochy s hlavnou funkciou bývanie – jednotne:

- 30%

// Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

// Plochy s obmedzeniami pre výstavbu

Plochy s obmedzeniami pre výstavbu, t.j. plochy na ktorých nie je prípustná výstavba a plochy, alebo na ktorých je výstavba obmedzená v zmysle platnej legislatívy a technických noriem, sú vymedzené nasledujúce:

- plochy v ochranných a bezpečnostných pásmach stavieb technickej infraštruktúry, najmä vysokotlakového plynovodu a elektroenergetických vzdušných vedení
- plochy v ochranných pásmach líniových dopravných stavieb – cesty I. a III. triedy, železnice
- plochy v ochranných pásmach letiska Tekovský Hrádok
- plochy v ochranných pásmach cintorína
- plochy s vybudovanými závlahami
- plochy v inundačnom území

Plochy s obmedzeniami pre výstavbu sú vymedzené v grafickej časti. Podmienky pre výstavbu a rozsah obmedzení sú vysvetlené v ďalších kapitolách (2.9).

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území

Obec Tekovský Hrádok primárne plní obytnú funkciu. Nové plochy pre bývanie rozširujeme vo väzbe na existujúce obytné územie. Zastúpené sú aj výrobné aktivity. Výrobnno-skladové plochy ponechávame v doterajšej podobe areálov mimo zastavaného územia s predpokladom ich revitalizácie, intenzifikácie a transformácie smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Značný potenciál predstavujú rekreačné aktivity. Rekreačné funkcie sa budú rozvíjať v kontakte s prírodným prostredím Hrona na oboch jeho brehoch, kde sa navrhujú pobytové parkové a piknikové plochy, táboriská.

Z hľadiska prevádzkových väzieb nevyhovujú šírkové parametre a smerové vedenie trás niektorých miestnych komunikácií. Napojenie nových rozvojových plôch je podmienené

prestavbou, rozšírením a zokruhováním miestnych komunikácií. Plošný rozvoj obce determinujú ochranné pásma sietí dopravnej a technickej infraštruktúry, predovšetkým ochranné pásma poľnohospodárskeho letiska, inundačné územie Hrona.

Z hľadiska výmery navrhovaných rozvojových plôch, väčšina výmery pripadá na obytnú funkciu. V návrhu riešenia vymedzením nových rozvojových plôch pre bytovú výstavbu vytvárame predpoklady pre naplnenie tohto potenciálu. Plochy sú priestorovo pomerne rovnomerne rozložené po okrajoch obce i v rámci zastavaného územia. Výhľadovo predpokladáme bytovú výstavbu aj v lokalite Šinka, vo väzbe na zastavané územie obce Dolná Seč.

Predpokladá sa tiež postupná premena centrálnej časti obce na zmiešané územie so zastúpením zariadení občianskej vybavenosti, plôch pre športové, kultúrno-spoločenské a oddychové aktivity.

Súčasnú funkčnú využitie existujúcich zastavaných plôch je treba rešpektovať. Intenzifikácia je prípustná v rámci záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Možno ju vo väčšine prípadov dosiahnuť aj bez nárokov na dodatočné investície (nie je potrebné vybudovanie nových komunikácií ani technického vybavenia).

Určenie funkčných územných zón

Územný plán stanovuje súbor regulatívov funkčného využívania územia. V rámci definovaného prípustného funkčného využívania je určené prevládajúce funkčné využívanie, ktoré je rozhodujúce pre zaradenie územia do nasledujúcich funkčných územných zón:

- obytné územie
- zmiešané územie
- výrobné územie
- rekreačné územie

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia. Ide o plochy, ktoré sú určené pre obytné stavby a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia (garáže, základné občianske vybavenie, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská).

Centrálna časť obce predstavuje zmiešané územie. Prevažujú obytné stavby, zastúpené sú aj zariadenia obchodu, služieb a ďalšieho občianskeho vybavenia, ako aj plochy športu.

Rekreačné územie reprezentujú plochy rekreačných aktivít v krajine. Výrobné územie sa obmedzuje na samostatné výrobné-skladové areály mimo zastavaného územia.

Tab.: Prehľad navrhovaných rozvojových plôch a ich funkčné využitie

číselné označenie rozvoj. plochy	výmera v ha	funkčná územná zóna	hlavná funkcia
1 - výhľad	1,98	obytné územie	bývanie v RD
2	0,99	obytné územie	bývanie v RD
3	1,35	výrobné územie	bývanie v RD
4	1,38	obytné územie	bývanie v RD
5	5,52	obytné územie	bývanie v RD
6	0,17	výrobné územie	tech. vybavenie (kompostovisko)
7	0,43	výrobné územie	tech. vybavenie (ČOV)

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia zahŕňajúcich:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania a ďalšie prípustné doplnkové funkcie
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za určitých predpokladov, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na nové rozvojové plochy vyznačené v grafickej časti, existujúce zastavané plochy (pre prípady dostavby a zmien funkčného využitia objektov alebo areálov) a krajinnoeekologické komplexy (plochy bez predpokladu lokalizácie zástavby).

Regulácia funkčného využitia pre nové rozvojové plochy

/// Rozvojové plochy č. 2 – 5

Charakteristika:

V území sa počíta s novou výstavbou rodinných domov s možnosťou zastúpenia menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch** – prevládajúce funkčné využívanie

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 4 veľkých dobytčích jednotiek)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu a s negatívnym vplyvom na kvalitu prostredia
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

/// Rozvojová plocha č. 6

Charakteristika:

V rozvojovej ploche bude umiestnené kompostovisko a zberný dvor miestneho významu.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- kompostovisko a zberný dvor

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- všetky ostatné funkcie

/// Rozvojová plocha č. 7

Charakteristika:

V rozvojovej ploche bude umiestnená čistiareň odpadových vôd.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- čistiareň odpadových vôd

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

Regulácia funkčného využitia pre existujúcu zástavbu

Existujúce obytné územie

Charakteristika:

V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcich rodinných domov, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania, nadstavieb) rodinných domov. Je tu prípustné zastúpenie menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu. Výstavba nových rodinných domov je možná ako náhrada existujúcich objektov, na voľných prielukách, prípadne v záhradách za existujúcimi objektmi.

Vymedzenie:

- existujúca obytná zástavba obce, s výnimkou plochy centrálnej zóny obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch** – prevládajúce funkčné využívanie

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov
- vyhradená a verejná zeleň – na vymedzených priestranstvách

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 4 veľkých dobytčích jednotiek)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu a s negatívnym vplyvom na kvalitu prostredia
- stavby pre individuálnu rekreáciu

- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Centrálna zóna obce

Charakteristika:

Vo vymedzenej centrálnej zóne obce sa koncentrujú zariadenia občianskej vybavenosti. Doplnia sa tu športové zariadenia a dobudujú oddychové plochy s verejnou zeleňou. Existujúce obytné objekty (rodinné domy) budú zachované.

Vymedzenie:

- centrálna zóna obce podľa vymedzenia v grafickej časti vo výkrese „Komplexný výkres ...“

Piradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť
- bývanie v rodinných domoch
- verejná zeleň
- plochy športu, ihriská a oddychové plochy

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (vrátane remeselných prevádzok a drobného výrobu)
- bývanie v bytových domoch
- logistické prevádzky
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Existujúce výrobné územie

Charakteristika:

Výrobná funkcia areálov sa zachováva, s možnosťou diverzifikácie smerom k nepoľnohospodárskej výrobe.

Vymedzenie:

- existujúce výrobné a skladové areály Poľnohospodárskeho družstva a Agrochemického podniku mimo zastavaného územia obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- remeselná-výrobné prevádzky, výrobné služby, zariadenia stavebníctva
- sklady (logistika)
- agroturistika

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia, vrátane parkovísk a garáží
- administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi
- zariadenia odpadového hospodárstva a zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie
- živočíšna výroba – len v areáli Poľnohospodárskeho družstva

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie
- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre územie bez predpokladu lokalizácie zástavby

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia obce bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Tekovský Hrádok. Vymedzené boli 3 homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (p. Metodika SAŽP, 2001). Pre jednotlivé komplexy boli definované podmienky využívania – prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie, zakazujúce funkčné využívanie.

KEK-A

Vymedzenie:

- Oráčinová krajina na sprašovej tabuli s černozemami a s nízkym zastúpením ekostabilizačných prvkov.

Charakteristika:

- Krajinnoekologický komplex je predurčený a vhodný na poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch a technických diel, pričom je potrebné posilnenie ekologickej stability územia.

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba na ornej pôde
- trvalé trávne porasty
- lesná a nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- trvalé kultúry
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti v nevyhnutnom rozsahu
- existujúce výrobné areály – bez ich ďalšieho rozširovania

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba obytných budov, rekreačných, výrobných zariadení a iné stavebné zásahy

KEK-B

Vymedzenie:

- Oráčinová krajina na riečnej nive s fluvizemami a s nízkym zastúpením ekostabilizačných prvkov

Charakteristika:

Krajinnoekologický komplex je vzhľadom k vysokej produkčnej schopnosti pôd predurčený a vhodný na intenzívne poľnohospodárske využitie bez lokalizácie zastavaných plôch, pričom je potrebné pripojenie na kostru ÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba malobloková na ornej pôde pri obmedzení hnojenia a chemického ošetrovania
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- trvalé kultúry
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti v nevyhnutnom rozsahu
- existujúce výrobné areály – bez ich ďalšieho rozširovania

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba obytných budov, rekreačných, výrobných zariadení a iné stavebné zásahy

KEK-C

Vymedzenie:

- Lúčno-lesná krajina na riečnej nive s fluvizemami

Charakteristika:

Krajinnoekologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné plochy
- nelesná drevinová vegetácia
- prirodzené vodné plochy (vodný tok Hrona)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- rekreačné využitie krajiny bez zriaďovania trvalých stavieb
- poľnohospodárska výroba malobloková na ornej pôde s vylúčením hnojenia a chemického ošetrovania

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- ťažba štrku a nerastných surovín
- priemyselná a živočíšna výroba
- trvalé bývanie

2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia obce podľa funkčných subsystémov

2.7.1 Bývanie

Súčasný stav

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 2,88, a je pod priemerom SR (3,21) i pod priemerom za okres Levice (2,99). V porovnaní s okresným priemerom je zreteľný nižší štandard bytového fondu. Podpriemerný je podiel bytov vybavených kúpeľnou alebo sprchovým kútom (77,7 : 88,2 %) a ústredným kúrením (34,8 : 67 %).

Aj z hľadiska rozdelenia podľa kategórií bytov, v porovnaní s celoštátnymi údajmi bytový fond v obci Tekovský Hrádok značne zaostáva: 40,2% bytového fondu patrí do najvyššej I. kategórie (priemer za SR je 77,8%), 29,5% bytov patrí do II. kategórie (priemer za SR je 11,8%), 7,1% bytov do III. kategórie (priemer za SR je 2,9%) a až 23,2% bytov do najnižšej IV. kategórie (priemer za SR je 7,5%).

Dôvodom nízkej kvality bytov je vysoký priemerný vek domov a materiálové vyhotovenie nosných častí domov. Značná časť trvale obývaných domov je z nepálených tehál – 41 domov, čo predstavuje až 38,3 %. Ostatné domy sú postavené zväčša z pálených tehál.

Podiel neobývaných bytov je vysoký – až 27,8 % z celkového počtu bytov (v okrese Levice je tento podiel 14,7%). Hlavnou príčinou je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Starší bytový fond sa preto bude využívať najmä pre účely chalupárskej rekreácie.

Tab.: Počet domov a bytov

domy spolu	153
trvale obývané domy	107
z toho rodinné domy	105
neobývané domy	45
byty spolu	158
trvale obývané byty spolu	112
z toho v rodinných domoch	107
neobývané byty spolu	44

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Vybrané charakteristiky domového a bytového fondu

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	2,88
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	68,30
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,30
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,87
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	23,7
podiel trvale obývaných bytov s 3 a viac obytnými miestnosťami	75,9%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	34,8%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	77,7%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Trvale obývané byty podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	–1899 a nezis.	1900- 1919	1920- 1945	1946- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2001
Počet bytov	13	12	15	37	16	7	7

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Trvale obývané byty podľa kategórie

Kategória	I. kategória	II. kategória	III. kategória	IV. kategória
Počet bytov	45	33	8	26

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Návrh riešenia

Neuspokojivý stav bytového fondu v obci a vyhliadky prisťahovania nových obyvateľov, kladú značné nároky na riešenie bývania. Nevyhnutná bude intenzifikácia a rekonštrukčné zásahy v rámci existujúceho obytného územia a tiež vymedzenie nových rozvojových plôch.

Na zvyškových plochách a nadmerných záhradách medzi zastavaným územím obce a cestou I. triedy navrhujeme nové rozvojové plochy č. 3, 4 pre návrhové etapy (I., II.) a pre výhľad rozvojovú plochu č. 1. Využitie väčších záhrad sa navrhuje aj v rozvojovej ploche č. 2. Najväčšia plocha pre výstavbu rodinných domov sa navrhuje na západnom okraji obce (č. 5). V uličnej zástavbe bol v rámci prieskumov a rozborov identifikovaných len minimálny počet voľných prieluk (spolu 4 prieluky), využiteľných pre kompletizačnú výstavbu.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce majú celkovú kapacitu 102 bytových jednotiek. Ide však o maximálnu kapacitu, pri uvažovanej šírke pozemkov 18 m a výmere pozemkov 600 m². Je možné predpokladať, že v niektorých prípadoch pri výstavbe dôjde k zlúčeniu 2 susediacich pozemkov alebo vytvoreniu širších pozemkov pri reparcelácii. Skutočná kapacita rozvojových plôch bude podstatne nižšia aj z dôvodu predpokladaného znižovania obložnosti existujúceho bytového fondu a pokračovania úbytku bytového fondu v dôsledku zmeny funkcie na občiansku vybavenosť (najmä v centrálnej zóne obce). Uvedené predpoklady boli zohľadnené pri výpočte prírastku bytového fondu a počtu obyvateľov. Tento bude o 32 bytov nižší ako prírastok vypočítaný na základe maximálnej kapacity nových rozvojových plôch.

Uvažovaný prírastok bytového fondu znamená nasledovný prírastok počtu obyvateľov do roku 2025: $326 + (102 - 32 \times 2,5) = 326 + 175 = \mathbf{501}$

Maximálny prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
1 - výhľad	15	I.
2	9	I.
3	16	I.
4	16	II.
5	46	II.

Vo vymedzených plochách sa počíta výlučne s individuálnou bytovou výstavbou formou rodinných domov. V tradičnej štruktúre malej vidieckej obce by výstavba bytových domov predstavovala kompozične cudzorodý prvok, preto ju považujeme za neprípustnú. Prevládajúcim typom v zástavbe bude izolovaný rodinný dom; prípustné sú aj združené zastavovacie štruktúry ako napr. dvojdomy alebo radové domy.

Naznačené sú tiež výhľadové rezervy pre bytovú výstavbu v záhradách na západnom okraji obce a tiež v lokalite Šinka, vo väzbe na zastavané územie obce Dolná Seč.

2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra

Súčasný stav

Občiansku vybavenosť tvorí len obmedzené spektrum zariadení základnej vybavenosti. Sú sústredené v centrálnej časti obce.

Vzdelávacie zariadenie je zastúpené len materskou školou. Je jednotriedna a v súčasnosti ju navštevuje 12 detí. V obci sa nenachádza základná škola, žiaci navštevujú základné školy najmä v Kalnej nad Hronom, prípadne v Leviciach a Tekovských Lužanoch. Stredoškolské vzdelanie poskytujú viaceré stredné odborné a všeobecnovzdelávacie školy v Leviciach, najbližšie vysoké školy sú v Nitre a Zvolene.

V polyfunkčnom objekte občianskej vybavenosti je umiestnený obecný úrad, pošta a sála pre kultúrno-spoločenské aktivity. Odporúčame rekonštrukciu a modernizáciu týchto budov. V rekonštruovanom tradičnom objekte bola v roku 2006 zriadená expozícia súkromného ľudového múzea – vidiecky dom.

Zdravotnú starostlivosť poskytuje obyvateľom Obvodné zdravotné stredisko v Tekovských Lužanoch. Okrem toho obyvateľia využívajú zdravotnícke služby blízkeho okresného mesta Levice, kde je aj nemocnica s poliklinikou II. typu.

V obci sú 2 kostoly (reformovanej cirkvi, katolíckej cirkvi), cintorín. Plocha cintorína je extenzívne využitá, má značné priestorové rezervy, nie je preto potrebné jeho rozširovanie.

Komerčné služby reprezentuje prevádzka pohostinstva, integrovaná s predajňou potravín a rozličného tovaru. Vzhľadom k počtu obyvateľov obce tu nie je dostatočný trhový priestor pre etablovanie ďalších prevádzok služieb a maloobchodu. To by sa zmenilo v prípade zvýšenia počtu obyvateľov obce. Ako istý limit ich rozvoja sa javí rastúca ochota obyvateľov cestovať za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska a vznik veľkých nákupných centier v Leviciach.

Návrh riešenia

Pre zariadenia komerčnej občianskej vymedzujeme centrálnu zónu obce, ktorá je definovaná ako zmiešané územie so zastúpením funkcií bývania i občianskeho vybavenia. Regulačné podmienky tu definujú bývanie i občiansku vybavenosť ako rovnocenné funkcie. Okrem existujúcej občianskej vybavenosti sa tu budú koncentrovať nové zariadenia občianskej vybavenosti celoobecného významu, ktoré vzniknú transformáciou / dostavbou existujúcich objektov. Polohu nových zariadení nie je v súčasnosti účelné presne špecifikovať.

V rámci centrálnej zóny obce navrhujeme niektoré konkrétne opatrenia: vybudovanie nového prístupu do cintorína a parkoviska (v smere od kostola) a rozšírenie oddychovej zóny na voľných plochách medzi kostolom a obecným úradom dobudovaním športovísk, verejnej zelene, amfiteátra. Plocha je vymedzená ako verejnoprospešná stavba (VZ2).

Aj keď nové zariadenia občianskej vybavenosti by sa mali sústreďiť v centrálnej zóne, regulačné podmienky pripúšťajú vznik špecifických zariadení občianskeho vybavenia pre obyvateľov (obchod, služby) aj v rámci územia s definovanou hlavnou funkciou bývania.

2.7.3 Výroba a skladové hospodárstvo

Súčasný stav

Výrobné aktivity v riešenom území reprezentuje predovšetkým poľnohospodárska výroba. V rastlinnej výrobe prevládajú bežné obilniny (jačmeň, pšenica) a krmoviny. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci predstavuje 86% z výmery katastrálnych území.

Nepoľnohospodársku výrobu reprezentuje len prevádzka pily (Stavmat Píla s.r.o.). Primárny sektor, t.j. poľnohospodárska výroba, je v obci zastúpený len rastlinnou výrobou. Poľnohospodárske družstvo Kalná nad Hronom prevádzkovalo v obci jeden hospodársky dvor v južnej časti k.ú. Dolný Tekovský Hrádok. Živočíšna výroba tu bola zrušená v roku 2009. Okrem poľnohospodárskeho družstva tu pôsobí 7 samostatne hospodáriacich roľníkov. V k.ú. Horný Tekovský Hrádok boli vybudované zariadenia Agrochemického podniku Levice – poľnohospodárske letisko s príslušenstvom.

Návrh riešenia

Funkčné využitie zariadenia Agrochemického podniku Levice zachováваме. Bývalý (t.č. nevyužívaný) areál poľnohospodárskeho družstva navrhujeme revitalizovať a znovu využívať pre výrobu. Existujúci stavebný fond sa zrekonštruuje, prípadne ho nahradí výstavba nových objektov na voľných plochách v rámci areálov. Okrem tradičnej poľnohospodárskej výroby je prípustná čiastočná alebo úplná transformácia na nepoľnohospodársku výrobu (ľahký priemysel a remeselné prevádzky) a skladové hospodárstvo. Medzi vhodné funkčné využitie zaraďujeme aj agroturistiku, t.j. spojenie poľnohospodárskej výroby s rekreačno-športovými aktivitami.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselno-výrobných prevádzok (napr. stolárska, zámočnícka dielňa) bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia. Ich presnú polohu v súčasnosti nie je možné presne špecifikovať. Výroba akéhokoľvek druhu je neprípustná vo vymedzenej centrálnej zóne obce.

2.7.4 Rekreácia a cestovný ruch

Súčasný stav

Na území obce sa nenachádzajú žiadne zariadenia cestovného ruchu. Chýbajú aj možnosti pre športové vyžitie obyvateľov. V obci je tenisový kurt a provizórne futbalové ihrisko.

V okruhu 40 km od obce sa nachádzajú viaceré rekreačné zariadenia regionálneho významu – termálne kúpaliská v Podhájskej, Kalinčiakove a v Santovke. Obec značný potenciál rozvoja rôznych foriem vidieckej turistiky a osobitne agroturistiky, ktorý však nie je zatiaľ dostatočne využitý. Atraktívne krajinné prostredie v okolí Hrona sa sporadicky využíva na oddychovo-rekreačné aktivity a neriadenú rekreáciu – stanovanie, splavovanie rieky. Chýba príslušná materiálno-technická základňa pre cestovný ruch – nie sú vyznačené cyklotrasy ani vymedzené plochy pre táborenie. Potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu má novozriadená expozícia súkromného ľudového múzea – vidiecky dom. Pre cieľovú skupinu obyvateľov obce slúži tenisový kurt a provizórne futbalové ihrisko.

Návrh riešenia

Vo vymedzených polohách dotyku zastavaného územia a prírodného prostredia na oboch brehoch Hrona navrhujeme na trvalých trávnych porastoch vytvoriť oddychovú zónu pre rekreáciu v krajine. Podmienkou je rešpektovania požiadaviek ochrany prírody a krajiny. Preto sú tu prípustné len pobytové aktivity ako napr. táborisko pre vodných turistov, piknikové plochy, pri ktorých nedôjde k zriaďovaniu trvalých stavieb.

Pre rozvoj agroturistiky navrhujeme využiť areál bývalej farmy, pri koexistencii s ďalšími výrobnými aktivitami. Za predpokladu dodržania prípustného počtu chovaných hospodárskych zvierat (do 4 veľkých dobytčích jednotiek) je prípustné využiť pre agroturistiku aj hospodárske usadlosti v rámci existujúceho obytného územia.

Cykloturistickú trasu navrhujeme viesť pozdĺž Hrona (pravobrežná vetva), na pomedzí k.ú. Dolná Seč a k.ú. Tekovský Hrádok. Prístup z tejto cyklistickej trasy do obce Tekovský Hrádok navrhujeme riešiť odbočkou, vedenou po existujúcom železničnom moste (technicky je možné riešenie pripevnenia lávky ku konštrukcii mosta). Cyklotrasa bude ďalej pokračovať cez Tekovský Hrádok až do Ondrejoviec (po ceste III. triedy). Ďalšia cyklotrasa bude súčasťou koridoru cesty I. triedy I/76.

Pre voľnočasové aktivity obyvateľov navrhujeme v centrálnej časti obce dobudovanie menšieho športového areálu. Vznikne na mieste provizórneho futbalového ihriska a pri tenisovom kurte. Športový areál bude súčasťou oddychovej zóny s verejnou zeleňou.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súčasnosti je zastavané územie obce vymedzené hranicou zastavaného územia obce k 1.1. 1990. Zastavané územie je kompaktné a zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami.

Vymedzením nových rozvojových plôch sa zastavané územie obce rozšíri. V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Tekovský Hrádok zastavané územie obce tak, že obsahuje:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia

- navrhovaná rozvojová plocha č. 5

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cesty I. triedy definované v šírke 50 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo železnice (regionálnej dráhy) definované v šírke 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy (v zmysle zákona o dráhach č. 164/1996 Z. z.)

V zmysle rozhodnutia Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-169/84 zo dňa 27. 12. 1984 je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma letiska Tekovský Hrádok:

- ochranné pásmo vzletových rovín (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 162,05 – 182,11 m n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo prechodových plôch (sklon 14,3 % – 1:7) s výškovým obmedzením cca 162,05 – 187,11 m.n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 192,09 m.n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - vonkajšie vedenie 22 kV – 10m
 - zavesené káblové vedenie 22 kV – 1m
 - vodiče so základnou izoláciou – 4 m

- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43):
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 79) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 80) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z.:

- 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
- 2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia nad 500 mm)
- ochranné pásmo vodného toku Hron vymedzujúce pobrežné pozemky pre výkon správy toku v šírke do 10 m od brehovej čiary, resp. od vzdušnej a návodnej päty hrádze, v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať hygienické ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína 50 m (v zmysle zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch)

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Návrh na riešenie záujmov obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Civilná ochrana obyvateľstva

Územný obvod Levice, zahŕňajúci obec Tekovský Hrádok, je v zmysle Nariadenia vlády SR č. 565/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 166/1994 Z. z. o kategorizácii územia SR v znení neskorších predpisov zaradený do I. kategórie. Kategorizácia vyjadruje riziko vzniku mimoriadnych udalostí v dôsledku priemyselnej činnosti a negatívneho pôsobenia prírodných síl, ktoré s vyššou kategóriou stúpa. Obec je od jadrovej elektrárne Mochovce vzdialená menej ako 20 km a spadá do 3. ochranného pásma jadrovej elektrárne.

Hromadné kryty civilnej ochrany nie sú vybudované. Ako úkryty pre obyvateľstvo slúžia suterény a pivnice rodinných domov. V obci Tekovský Hrádok v roku 2001 bolo 107 trvale obývaných domov a 45 neobývaných domov, spolu 153 domov. Z tohto počtu je asi 1/2 (t.j. 76 domov) so zapusteným suterénom alebo pivnicou. Kapacita úkrytov budovaných svojpomocne je $76 \times 6 = 456$. Možno konštatovať, že kapacita existujúcich objektov vhodných pre ukrytie obyvateľstva je pre terajší počet obyvateľov obce postačujúca. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva rieši v pivničných priestoroch rodinných domov formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne, v zmysle zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Navrhované riešenie počíta s nárastom počtu obyvateľov na 501 obyvateľov. Minimálne 50% z celkového prírastku 102 obytných

objektov by malo mať zapustený suterén alebo pivnicu. Pri splnení tohto predpokladu takto vznikne 51 nových jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne s kapacitou pre 306 obyvateľov.

Ďalej sa navrhuje zabezpečiť varovanie a vyznázovanie obyvateľstva sirénou, tak, aby signál pokryl celé územie obce. Miestne komunikácie sú navrhované ako priebežné a sú šírkovo dimenzované tak, aby vyhovovali z hľadiska možnosti evakuácie obyvateľstva.

Pri riešení požiadaviek civilnej ochrany je ďalej potrebné postupovať v zmysle nasledujúcich právnych predpisov:

- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany

Požiarna ochrana

Vo všetkých uliciach obce sú vybudované požiarne hydranty. Požiarna zbrojnica sa v obci nenachádza a nie je tu organizovaný ani dobrovoľný hasičský zbor. Vzhľadom k súčasnemu a výhľadovému počtu obyvateľov, ako aj polohe v dosahu profesionálnej zásahovej jednotky v Leviciach, nie je zriadenie požiarnej stanice v obci nevyhnutné. Operačné pracovisko v Leviciach zabezpečuje výjazdy do 10 minút.

Zásobovanie požiarňou vodou navrhujeme riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarňových hydrantov. Obec Tekovský Hrádok má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max} . Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňovými hydrantmi. Odberné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu priamo z rieky Hron.

Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarňových zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné, výnimočne s obrátiskom.

Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarňami, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Ochrana pred povodňami

Úprava rieky Hron na území okresu Levice sa realizovala len sporadicky na niektorých úsekoch a pozostávala zo stabilizácie brehov a hrádzí. Súvislé úpravy na Hrone sú len pri Želiezovciach a Veľkých Kozmálovciach. Na ochranu príľahlého územia a intravilánov obcí Tekovský Hrádok, Dolná Seč, Kalná nad Hronom a Starý Tekov boli realizované úseky odsadených ochranných hrádzí na Hrone. Prevýšenie hrádze je 1,0 m nad hladinou Q_{100} .

V minulosti bolo územie obce pri povodniach na Hrone pravidelne zaplavované. Posledná veľká povodeň na Hrone bola v roku 1960. Po realizácii smerových úprav toku – napriamení koryta – sa zvýšil spád toku a dno koryta sa vlastnou erozívnou činnosťou rieky začalo zahľbovať, čím sa ďalej znížilo riziko povodňových škôd. Vzhľadom na rovinný charakter terénu nie je obec vystavená nepriaznivým účinkom prívalových vôd.

V územnom pláne novú výstavbu navrhujeme výlučne mimo inundačného územia Hrona. V medzihrádzovom priestore budú možné len rekreačné aktivity bez zriaďovania trvalých stavieb. Ďalej sa uvažuje s opatreniami na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Ako súčasť prieskumov a rozborov k Územnému plánu obce Tekovský hrádok bol vypracovaný krajinnoekologický plán, ktorý rieši zachovanie ekologickej stability územia. Navrhované opatrenia sú zakreslené v grafickej časti.

Súčasná krajinná štruktúra

Z hľadiska fyto geografického členenia patrí riešené územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú lužné lesy vrbovo-topoľové a lužné lesy nížinné. Na sledovanom území môžeme vyčleniť nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- Lužné lesy vrbovo-topoľové (*Salicion albae*, *Salicion triandrae* p.p.) sú spoločenstvá mäkkých lužných lesov teplej panónskej oblasti, patriace do zväzov *Salicion albae* (vysokokmenné vrbovo-topoľové lesy) a *Salicion triandrae* (krovinné vrby). Boli vyvinuté na agradačných valoch tokov a primárnych aluviálnych naplaveninách, hlavne v okolí toku Hrona. V pôvodných spoločenstvách v stromovom poschodí dominovali vrby – vrba biela (*Salix alba*), vrba krehká (*Salix fragilis*), vrba sivá (*Salix eleagnos*), ku ktorým pristupujú topole, hlavne topoľ čierny (*Populus nigra*) a topoľ biely (*Populus alba*). Z krovinných druhov sa tu vyskytujú vrba trojtyčinková (*Salix triandra*), vrba košíkarská (*Salix viminalis*), vrba purpurová (*Salix purpurea*) a ďalej najmä baza čierna (*Sambucus nigra*) a svíb krvavý (*Swida sanguinea*). V bylinnom podrade prevládala prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*) a na vlhkejších pôdach i chrastnica trstová (*Phalaroides arundinacea*) a niektoré ostrice (rod *Carex*).
- Lužné lesy nížinné (*Ulmenion Oberd.*) zahrňujú vlhkomilné a mezohygrofilné lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov: Ide prevažne o jaseňovobrestové a dubovo-brestové lesy, patriace do podzväzu *Ulmenion*. Na ich

vývoj a štruktúru má rozhodujúci vplyv vodný režim, v spojení s pôdnymi vlastnosťami. Zo stromov bývajú zastúpené jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a viaceré druhy vrb. V krovinnom poschodí, ktoré býva dobre vyvinuté, s vysokou pokryvnosťou, sa uplatňujú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp.) a i. Bylinný podrast je druhovo relatívne bohatý, k typickým druhom patria: mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), čarovník parížsky (*Circaea lutetiana*), blyskáč cibulkonosný (*Ficaria bulbifera*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), a ďalšie.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, je však podstatne odlišná od prirodzenej vegetácie. Lesné plochy boli takmer úplne nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje hlavne vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Súvislejšie plochy lesa sa zachovali len pozdĺž toku Hrona. Ide o pozmenené lužné lesy nížinné (*Ulmion*), ohrozované ľudskou činnosťou (regulácia vodných tokov, poľnohospodárstvo, meliorácie a pod.). Časť lužných lesov bola nahradená topoľovými monokultúrami. Šťastí sa tu však zachovali aj biotopy európskeho významu: Ls 1.1 Vrbovo-topoľové lužné lesy, Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy a Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Lesné plochy majú výmeru 18,05 ha, t.j. 2,47 % z celkovej výmery katastrálnych území.

Nelesná drevinová (krovinná a stromová) vegetácia sa vyskytuje vo forme remízok, pásov zelene pozdĺž medzí a poľných ciest. Jej zastúpenie je v danom území nedostatočné, pritom v odlesnenom území, na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajnotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufračná, hydrická, atď. Druhovité zloženie je značne ovplyvnené šírkou a zapojenosťou drevinného porastu. Uplatňujú sa hlavne druhy xerofilné a xerothermné. Mnohé z týchto druhov sú panónskeho alebo mediteránneho pôvodu, vyskytujú sa aj ruderalne druhy. Najčastejším druhom v rámci stromovej etáže je agát biely, ďalej sa vyskytuje orech kráľovský, čerešňa vtáčia, javor poľný, jaseň štíhly, rôzne druhy vrb a topoľov. V rámci krovinej etáže je častá ruža šíповá, drieň obyčajný, baza čierna.

Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú na väčších plochách menej kvalitných pôd v inundačnom území Hrona. Trvalé trávne porasty majú výmeru 44,77 ha, t.j. 6,25 % z celkovej výmery katastrálnych území.

Orná pôda má rozhodujúci podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy (93,4%), ako aj na celkovej výmere katastra. Spomedzi spoločenstiev stepného typu vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu agrocnózy na ornej pôde, ktoré sú v danom území plošne najrozsiahlejšie. Orná pôda má výmeru 568,08 ha, t.j. 77,65 % z celkovej výmery katastrálnych území.

V riešenom území nie sú žiadne plochy ovocných sádov ani chmeľníc. Plocha viníc je len 0,15 ha.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 26,4 ha, t.j. 1,55 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Drevinová vegetácia sa nachádza pozdĺž cesty prechádzajúcej zastavaným územím a v ostatných uliciach. V centrálnej časti obce sa nachádzajú väčšie plochy kosených trávnikov. Drevinová skladba výsadby verejnej zelene je rôznorodá – tvorí ju lipa, agát, pagaštan konský, okrasné a ovocné dreviny, menej vhodná je výsadba ihličnatých drevín – smrek, tuja, borovica, smrekovec.

Chránené územia

Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nenachádzajú sa tu žiadne územia ochrany prírody, vyhlásené podľa Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a ani žiadne chránené stromy. V zmysle uvedeného zákona platí na celom riešenom území 1. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana). Žiadne nové územia sa nenavrhujú na vyhlásenie za chránené územia. Najbližším chráneným územím je chránený areál (CHA) Levické rybníky (v k.ú. Levice).

Návrh prvkov MÚSES

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Z RÚSES okresu Levice a ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja bol prevzatý návrh biocentra regionálneho významu:

- RBC Lužné porasty Hrona I.

Biocentrum tvorí komplex zostatkov lužného lesa po oboch brehoch Hrona. Vytvára relatívne kompaktnú plochu lužného lesa. V rámci ekostabilizačných opatrení sa navrhuje rozšírenie plochy biocentra o nárazníkové zóny v častiach, kde vodné plochy sú v kontakte s ornou pôdou – zalesnením týchto plôch. Enklávy ornej pôdy zasahujúce do plochy biocentra je potrebné zmeniť na trvalé trávne porasty, prípadne zalesniť.

Biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu predstavujú kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Biocentrum lesného typu má mať minimálne 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokradňového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Žiadna

existujúca plocha zelene ani trvalých trávnych porastov v súčasnosti nespĺňa uvedené kritériá.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiadúca.

Z RÚSES okresu Levice a ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja bol prevzatý návrh biokoridoru regionálneho významu:

- NBk Povodie Hrona

Nadregionálny biokoridor zahŕňa vodný tok Hrona s príslušnými mokraďovými spoločenstvami a komplexmi lužných lesov vrbovo-topoľových a lužných lesov nížinných. Voči riešenému územiu má tangenciálnu polohu v jeho južnej časti a v kontakte so zastavaným územím obce. Táto skutočnosť predstavuje súčasne aj hlavný stresový faktor. Zastavané územie obce navrhujeme nerozširovať smerom k biokoridoru – neprekročiť hranicu vymedzenú povodňovou hrádzou. Navrhujeme tiež zvýšenie druhovej rozmanitosti lesných porastov pri preferovaní pôvodných drevín.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- MBk Bajka – Tekovský Hrádok

Biokoridor miestneho významu je výlučne terestrickým biokoridorom. Zabezpečí prepojenie západnej časti k.ú. s existujúcimi prvkami kostry ekologickej stability, reprezentovanými tokom Hrona a nadväzujúcimi lesnými porastmi. Potrebne je vybudovanie biokoridoru na ornej pôde formou dvojradovej aleje s hustým krovinným podrastom, pozdĺž existujúcej účelovej komunikácie do obce Bajka: Biokoridor bude pokračovať až do k.ú. Bajka.

- MBk Tekovské Lužany – Tekovský Hrádok

Terestrický biokoridor miestneho významu navrhujeme pozdĺž železničnej trate regionálneho významu. Celý biokoridor je potrebné vybudovať novou výsadbou nízkej krovinovej zelene a založením pásov trvalých trávnych porastov na poľnohospodárskej pôde, nakoľko v súčasnosti tu absentujú akékoľvek prvky drevinovej vegetácie. Biokoridor bude pokračovať až do k.ú. Ondrejovce a ďalej smerom k Tekovským Lužanom. Na trase biokoridoru je potrebné vytvoriť nové biocentrum miestneho významu.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne ekologické pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej

antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- sprievodná vegetácia poľných ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, vrátane navrhovanej líniovej zelene – minimálna šírka prvkov zelene líniového charakteru by mala byť 5–10 m, a ich vzájomná vzdialenosť by mala byť 500–1000 m.
- menšie remízky a ostrovčeky zelene na poľnohospodárskej pôde
- drevinová vegetácia v areáli poľnohospodárskeho družstva
- plocha cintorína za kostolom

Všetky prvky ÚSES sú vymedzené zakreslením vo výkrese „Ochrana prírody a tvorba krajiny“.

Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení (agrotechnických, agromelioračných, agrochemických). Práve tieto zabezpečujú na poľnohospodárskej pôde celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- vylúčiť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej premene na lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny – predovšetkým dub, buk, hrab (v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území)
- odporúčať odstraňovanie nepôvodných a inváznych drevín z porastov – najmä agátu bieleho a javorovca jaseňolistého
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- výsadba líniovej stromovej a krovinovej vegetácie, trvalých trávnych porastov v trase navrhovaných biokoridorov
- regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky systému ekologickej stability

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Obec Tekovský Hrádok má z hľadiska dopravnej dostupnosti výhodnú polohu na ceste I. triedy č. I/76 Štúrovo – Kalná nad Hronom (Levice) – Hronský Beňadik. Je klasifikovaná ako cesta regionálneho významu, zabezpečuje spojenie najvýznamnejších obcí a miest dolného Pohronia s husto osídlenou urbanizačnou osou stredného Pohronia. V Hronskom Beňadiku sa napája na rýchlostnú cestu R1 Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom. Trasa je vedená v dotyku so zastavaným územím obce.

Stav cesty I. triedy I/76 na úseku zasahujúcom do riešeného územia obce Tekovský Hrádok je z hľadiska pozdĺžnych nerovností podľa údajov SSC hodnotený ako vyhovujúci, na niektorých úsekoch ako nevyhovujúci. Z hľadiska vyjazdených koľají je hodnotený ako dobrý až vyhovujúci. Cesta I/76 je v riešenom území upravená v kategórii C 9,5/70.

Priemerné denné intenzity na ceste I. triedy na úsekoch zasahujúcom do riešeného územia sú podstatne nižšie ako hodnota prípustnej intenzity dopravy. Podľa údajov SSC o výkonnosti ciest aj pri náraste intenzity dopravy sa prekročenie prípustnej intenzity očakáva až v roku 2030.

Na sčítacom úseku č. 81250 (Tekovský Hrádok – Šarovce) cesty č. I/76 predstavovalo podľa sčítania dopravy z r. 2005 dopravné zaťaženie 3204 voz./24 hod. Veľmi vysoký je podiel nákladných automobilov – až 40%. Podľa údajov zo sčítania dopravy z roku 2005 sa oproti roku 2000 intenzita dopravy zvýšila na úroveň 140 % (z úrovne 2296 voz./24 hod.). Rovnakou mierou sa intenzita dopravy zvýšila na úseku 81240 (Tekovský Hrádok – Kalná nad Hronom) z 1526 voz./24 hod. v roku 2000 na 2171 voz./24 hod. v roku 2005, čo predstavuje nárast na 142 %.

Napriek dostatočnej kapacite sa podľa pripravovaných zámerov, definovaných aj v rámci ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja, výhľadovo plánuje prebudovanie cesty I/76 na 4-pruhovú cestu. V súčasnosti sa pripravuje projekt rekonštrukcie a rozšírenia cesty I/76 v úseku Šarovce – Kalná nad Hronom na kategóriu C 11,5/80. V návrhu riešenia vymedzujeme koridor pre rozšírenie cesty.

Cesta III. triedy č. III/580004 zabezpečuje lokálne spojenie s obcami Ondrejovce, Dolný Pál, Bardoňovo, Pozba a prostredníctvom cesty č. III/510020 aj s obcami Bajka a Tekovské Lužany. Cesta III/580004 sa na cestu I/76 pripája pri obci Tekovský Hrádok. Dopravné zaťaženie cesty III. triedy je minimálne, žiadne zásahy tu preto nenavrhujeme.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a prívesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu
I/76: 81240 (Tekovský Hrádok – Kalná nad Hronom)	796	1370	5	2171
I/76: 81250 (Tekovský Hrádok – Šarovce)	1268	1927	9	3204
III/580004: 85327 (Ondrejovce – Tekovský Hrádok)	81	254	5	340

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2005

Železničná trať č. 152 Štúrovo – Levice prechádza južne od zastavaného územia obce. Ide o jednokoľajovú neelektrifikovanú trať, s funkčným významom regionálneho železničného tranzitu. V riešenom území je na železničnej trati zastávka – v k.ú. Dolný Tekovský Hrádok.

Najbližšie dopravné letisko sa nachádza v Bratislave, prípadne v Budapešti (Maďarská republika). V k.ú. Horný Tekovský Hrádok je vybudované agroletisko, slúžiace pre potreby poľnohospodárskej výroby. Letisko tvorí 1 vzletová a pristávacia dráha so spevneným asfaltovým povrchom. Letisko má vymedzené ochranné pásma vzletovej roviny, prechodových plôch, vodorovnej roviny, kde platia výškové obmedzenia stavieb, zariadení a porastov a ochranné pásmo s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria čiastočne zokruhovanú sieť. Kostru dopravnej siete tvorí hlavná obslužná miestna komunikácia (klasifikovaná vo funkčnej triede C2), ktorá sa v dvoch bodoch – na hornom a dolnom konci obce pripája na cestu I. triedy č. I/76. Vytvára okruh spájajúci obe miestne časti – Horný / Dolný Tekovský Hrádok. Na túto obslužnú komunikáciu sa napájajú viaceré kratšie úseky miestnych komunikácií. Problematické je napojenie novej obytnej ulice z centrálnej časti obce miestnou komunikáciou s nevyhovujúcou šírkou a smerovým vedením. Aj na ďalších miestnych komunikáciách sa vyskytujú líniové závary. Niektoré majú nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúcu kvalitu povrchu (napr. cesty k vysielacu, k býv. mlynu, za MŠ).

Tieto komunikácie sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhujú nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie budú zachované a v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii MO MO (MOK) 7/30 (C3). Pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery, výnimočne je prípustná kategória MO 6/30. Na slepých uliciach dlhších ako 100 m, ktoré nie je možné napojiť na okružný systém, sa vybudujú obratiská.

V súvislosti s vymedzením nových plôch pre bytovú výstavbu je potrebné vybudovanie nových miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií. Pre dopravnú

obsľuhu rozvojovej plochy č. 2 sa vybuduje komunikácia funkčnej triedy C3 v dĺžke 177 m. Vo výhľadovej rozvojovej ploche č. 1 sú navrhnuté úseky miestnej komunikácie a upokojenej komunikácie v celkovej dĺžke 270 m zakončené obratiskom. Rozvojové plochy č. 3 a 4 budú dopravne obsľužené z navrhovanej obsľužnej komunikácie funkčnej triedy C3 v dĺžke 330 m, ktorá bude vedená po okrajoch záhrad a prepojí existujúce komunikácie. Podobným spôsobom sa zabezpečí prístup do rozvojovej plochy č. 5 novou obsľužnou komunikáciou funkčnej triedy C3 v dĺžke 517 m.

Ďalej sa navrhuje v trase existujúcej poľnej cesty vybudovať miestnu komunikáciu funkčnej triedy C3 a ďalej účelovú cestu so šírkou 6 m a dĺžkou 487 m k navrhovanej čistiarni odpadových vôd. Cesta súčasne zabezpečí napojenie navrhovanej miestnej komunikácie z rozvojovej plochy č. 5 a na existujúcu miestnu komunikáciu funkčnej triedy C2.

Miestne obsľužné komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú obojsmerné v kategórii MO 7/30 prípadne MO 6/30, upokojená komunikácia funkčnej triedy D1 sa navrhuje jednopruhovú, obojsmernú (min. MOU 5,5/20).

V rámci katastrálneho územia sa ďalej nachádzajú spevnené účelové a poľné komunikácie, sprístupňujúce príľahlé poľnohospodárske hony. Tieto cesty ponechávame bez zásahov.

Zariadenia cestnej dopravy

Plochy statickej dopravy v podobe samostatných parkovísk sa na území obce nenachádzajú. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Vlastné odstavné plochy v rámci areálov majú vybudované výrobné prevádzky. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach. Nové parkoviská s celkovou kapacitou do 40 státí navrhujeme v centrálnej zóne obce a pri novom vstupe do cintorína. Nové dopravné zariadenia nenavrhujeme. Plochy statickej dopravy sa navrhnu v zmysle požiadaviek STN 73 6110.

Nemotorová doprava

Chodník je vybudovaný len na krátkom úseku v centrálnej časti obce po jednej strane miestnej komunikácie. Šírka a stav chodníka sú nevyhovujúce. Navrhujeme jeho rekonštrukciu a rozšírenie na šírku min. 1,5 m podľa STN 73 6110. Ďalej odporúčame vybudovanie siete chodníkov v centrálnej zóne obce (ku kostolu, cintorínu, navrh. športovému areálu) a pozdĺž príjazdovej miestnej komunikácie v časti Horný Tekovský Hrádok. Chodník združený s cyklotrasou sa vybuduje z obce až k železničnej stanici, v dĺžke 460 m.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Značný je najmä potenciál rozvoja rekreačnej cyklistiky, keďže obec je situovaná v atraktívnom krajinnom prostredí Hrona a v blízkosti Levíc. Navrhujeme výstavbu, resp. vyznačenie nasledujúcich cyklotrás:

Cykloturistickú trasu navrhujeme viesť pozdĺž Hrona (pravobrežná vetva), na pomedzí k.ú. Dolná Seč a k.ú. Tekovský Hrádok. Prístup z tejto cyklistickej trasy do obce Tekovský Hrádok (s pokračovaním do Ondrejoviec) navrhujeme riešiť odbočkou, vedenou po existujúcom železničnom moste (technicky je možné pripevnenie lávky ku konštrukcii mosta). Cyklotrasa bude ďalej pokračovať cez Tekovský Hrádok až do Ondrejoviec (po ceste III. triedy). Ďalšia cyklotrasa bude súčasťou koridoru cesty I. triedy I/76.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je zabezpečovaná autobusovou i železničnou dopravou. V obci zastavujú autobusové linky SAD Nové Zámky Želiezovce – Turá – Levice a Štúrovo – Želiezovce – Levice. Osobná železničná doprava je na trati Levice – Štúrovo.

Spojenie s mestom Levice, ktoré je hlavným centrom dochádzky za službami a občianskou vybavenosťou, zabezpečuje 13 párov spojov v pracovných dňoch, z toho 6 vlakových a 7 autobusových. Žiadúce by bolo posilnenie železničnej osobnej dopravy.

V obci sú spolu 3 páry autobusových zastávok. Sú situované v zastavanom území oboch častí a pri železničnej zastávke. Vzhľadom k rozsahu zastavaného územia – aj po jeho rozšírení je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 400 m splnená. Zriadenie nových zastávok nenavrhujeme. Pri autobusových zastávkach sa dobudujú (rozšíria) zastávkové pruhy v zmysle STN 73 6425, pokiaľ to dovoľujú priestorové pomery.

Dopady dopravy a ich eliminácia

Interakcia dopravy so zastavaným územím sa hodnotí kritériami kvality vzájomných ovplyvňovaní, ktoré predstavujú najmä hygienické dopady (hluk, imisie, odpady), bezpečnosť verejného dopravného priestoru a jeho estetický obraz.

Zóny nepriaznivého vplyvu cestných komunikácií mimo zastavaného územia vymedzuje zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov ako cestné ochranné pásma. Ochranné pásmo cesty I. triedy je definované v šírke 50 m po oboch stranách, nad a pod komunikáciou, mimo zastavaného územia obce. V cestnom ochrannom pásme platia zákazy alebo obmedzenia činnosti; výnimky môže povoliť príslušný cestný správny orgán. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy sa odporúča posilnenie izolačnej líniovej zelene pozdĺž cesty I. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestňovaných pozdĺž cesty odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu a nové rozvojové plochy č. 1 a 3. Podobné opatrenia odporúčame aj vo vzťahu k rozvojovej ploche č. 5 pre elimináciu dopadov železničnej dopravy.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Hydrologické pomery v území

Hydrologicky riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona č. 4-23-05. Pre Hron je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa na tokoch prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy.

Rieka Hron na niekoľkých úsekoch preteká južným okrajom riešeného územia v smere severozápad–juhovýchod. Netvorí však jeho hranicu, nakoľko v minulosti bol tok upravený a čiastočne napriamený. Väčšina katastrálneho územia obce sa rozprestiera na pravom brehu Hrona.

Hron patrí k veľkým slovenským riekam. Je tokom II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,6 km². Špecifický odtok z územia je 13 l.s⁻¹km⁻². Najvyššie prietoky má Hron začiatkom apríla, vyššie prietoky má aj v mesiacoch marec a jún, najnižšie prietoky sú v mesiacoch august a september.

Priemerné mesačné prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Kamenín, r.k. 10,9 (2004):

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	13,17	44,35	78,68	60,08	53,27	56,16
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Rok: 36,77 m ³ /s	25,20	20,84	13,91	17,92	25,96	32,53

Extrémne prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Kamenín, r.k. 10,9:

Qmax 2004	Qmax 1992 - 2003	Qmax 10	Qmax 50
244,0	555,500	695,0	980,0
Qmin 2004	Qmin 1992 - 2003	Qmax 20	Qmax 100
8,365	7,037	810,0	1125,0

Hydrogeologické pomery v území

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska (Šuba 1988) patrí riešené územie do hydrogeologického rajónu Q060 – kvartér nivy Hrona v Podunajskej nížine. Rajón zaberá nivu Hrona v dolnej časti povodia v úseku od Tlmáč po ústie do Dunaja. Na východe je ohraničený neogénnymi sedimentmi Ipelskej pahorkatiny a na západe terasami Hrona. Z hydrologického hľadiska predstavuje rajón samostatnú štruktúru so špecifickým režimom, ktorý je charakteristicky silným vplyvom Hrona. Najpriaznivejšie hydrogeologické pomery sú v severnej časti rajónu medzi Tlmáčmi a Turou, do ktorej spadá aj riešené územie. Hrúbka náplavov dosahuje až 30 m. Výdatnosti vrtov sú 8,0 – 28,0 l/s (Levice, Veľké Kozmálovce, Hronské Kľačany, Rybník). V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd.

Stav zásobovania pitnou vodou

Okres Levice donedávna patril z hľadiska rozvoja verejných vodovodov k najzaostalejším v rámci Nitrianskeho kraja i celého Slovenska. V roku 2004 bolo z verejných vodovodov zásobovaných len 60% obyvateľov okresu.

Vodovod pre obec Tekovský Hrádok je napájaný z diaľkového privádzača Kolta – Želiezovce DN 600, privádzajúceho vodu z vodného zdroja Gabčíkovo. Pripojenie na diaľkovod bolo zrealizované v rokoch 2004-2005. Hlavným účelom napojenia na diaľkovod bolo vytvorenie diverzifikovaného systému zásobovania vodou v sídlach ležiacich v ochrannom pásme Jadrovej elektrárne Mochovce, nakoľko jednou z podmienok uvedenia jadrovej elektrárne do prevádzky bolo vybudovať vo všetkých sídlach nachádzajúcich sa v jej ochrannom pásme verejný vodovod, zásobovaný zo zdrojov pitnej vody lokalizovaných mimo ochranného pásma.

Vodovod bol v obci budovaný začiatkom 90. rokov. Ako vodojem slúži typový nadzemný vodojem – hydroglóbus AK 300-30 s objemom 300 m³ (max. hladina: 192,94 m.n.m./ min. hladina: 185,52 m.n.m.). Je situovaný pri areáli PD. Pri vodojeme je vodný zdroj HTH-2 s výdatnosťou 3 l/s, ktorý je mimo prevádzky.

Prívodné potrubie PVC DN 100 má dĺžku 598 m. Je vedené pozdĺž cesty III. triedy Tekovský Hrádok – Ondrejovce. Napojené je na prepojovacie potrubie PVC DN 150. Množstvo odobranej vody pre obec Tekovský Hrádok sa meria v objekte bývalej AT stanice vodomermom DN 50. Na potrubí je osadený podzemný hydrant. Ďalšiu vetvu prepojovacieho potrubia predstavuje napojenie na diaľkový privádzač DN 600 prostredníctvom potrubia PVC DN 100, dĺžky 104 m. Na potrubí je osadený podzemný hydrant, ktorý slúži ako kalník. Tlak v mieste pripojenia na diaľkovod Kolta – Želiezovce je 0,75 MPa.

Rozvodné potrubia v obci sú z PVC DN 100. Pozostávajú zo 6 vetiev (vetva „1“ = dĺžka 1449,5 m, vetva „1-1“ = dĺžka 475 m, vetva „1-2“ = dĺžka 333 m, vetva „1-2-1“ = dĺžka 60 m, vetva „1-3“ = dĺžka 210 m, vetva „1-4“ = dĺžka 332 m). Trasy potrubí sú vedené v krajniciach a zelených pásoch. Vodovodné prípojky sú vybudované na rozvážacom potrubí pre jednotlivé objekty osadením navíťavacieho pásu, šupátka so zemnou súpravou a potrubím lPE vedeným do vodomernej šachty, kde je osadený vodoмер. Z verejnej vodovodnej siete sú okrem obytnej zástavby zásobované aj všetky zariadenia občianskej vybavenosti a prevádzky výroby. Vodovod je vo vlastníctve obce; prevádzkuje ho Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. odštepný závod Levice.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobné prevádzky. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Súčasný počet obyvateľov: 350

Priemerná súčasná potreba vody Q_p

- Bytový fond: $350 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 47\,250 \text{ l/deň} = 0,547 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $350 \times 15 \text{ l/osoba/deň} = 5250 \text{ l/deň} = 0,061 \text{ l/s}$
- Priemysel: $10 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 1500 \text{ l/deň} = 0,017 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $54\,000 \text{ l/deň} = 0,625 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $0,547 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,875 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,061 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,098 \text{ l/s}$
- Priemysel: $0,017 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,027 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $1,0 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná hodinová potreba vody $Q_h = Q_d \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond $0,875 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,575 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť $0,098 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,176 \text{ l/s}$
- Priemysel: $0,027 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,049 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $1,8 \text{ l/s}$

Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2025): 501

Priemerná potreba vody v r. 2025 Q_{p2025}

- Bytový fond: $501 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 67\,635 \text{ l/deň} = 0,783 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $501 \times 15 \text{ l/osoba/deň} = 7515 \text{ l/deň} = 0,087 \text{ l/s}$
- Priemysel: $30 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 4500 \text{ l/deň} = 0,052 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $79\,650 \text{ l/deň} = 0,922 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody v r. 2025 $Q_{d2025} = Q_{p2025} \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $0,783 \text{ l/s} \times 1,6 = 1,253 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,087 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,140 \text{ l/s}$
- Priemysel: $0,052 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,083 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $1,476 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody v r. 2025 $Q_{h2025} = Q_{d2025} \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond: $1,253 \text{ l/s} \times 1,8 = 2,255 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,140 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,252 \text{ l/s}$
- Priemysel: $0,083 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,149 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $2,656 \text{ l/s}$

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Potreba vody v r. 2025
--	----------------------	------------------------

Ročná potreba vody (m^3/r)	19 710	29 072
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	0,625	0,922
Max. denná potreba vody Q_d (l/s)	1,0	1,476
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	1,8	2,656

Návrh rozvodov vody

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti, vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch šachtách osadených 1 m za oplotením na súkromných pozemkoch. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

Obec Tekovský Hrádok nemá vybudovanú kanalizačnú sieť. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby. Sú likvidované individuálne vlastníckmi nehnuteľnosťami.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody (STN 736701):

- Výhľadový počet obyvateľov na konci návrhového obdobia = EO_n : 501
- Priemerné denné množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{24} = Q_{p2025} = 0,922 \text{ l/s} = 79,66 \text{ m}^3/\text{deň}$
- Maximálne denné množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{d \max} = Q_{24} \times k_d = 0,922 \times 1,5 = 1,383 \text{ l/s}$
- Maximálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{h \max} = Q_{d \max} \times k_{\max} = 1,383 \times 2,2 = 3,043 \text{ l/s}$

- Minimálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{h\min} = Q_{24} \times k_{\min} = 0,922 \times 0,6 = 0,553 \text{ l/s}$
- Ročné množstvo splaškových vôd $Q_r = Q_{24} \times 365 = 79,66 \times 365 = 29\,076 \text{ m}^3/\text{r}$

Podľa pôvodu a spôsobu znečistenia ide o odpadové vody z domácností a zariadení s čistou prevádzkou. Priemerná výhľadová produkcia znečistenia:

- $BSK_5 = 23,0 \text{ kg/d}$
- $CHSK_{cr} = 39,8 \text{ kg/d}$
- $NL = 46,0 \text{ kg/d}$
- $N-NH_4^+ = 2,3 \text{ kg/d}$
- $P_{celk} = 4,6 \text{ kg/d}$

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových vôd v r. 2025	$EO_n = 501$
Ročné množstvo splaškových vôd $Q_r (\text{m}^3/\text{r})$	29 076
Priemerné denné množstvo splašk. vôd $Q_p (\text{l/s})$	0,922
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{\max} (\text{l/s})$	3,043
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{\min} (\text{l/s})$	0,553

Návrh splaškovej kanalizácie

Zastavané územie navrhujeme odkanalizovať gravitačnou splaškovou kanalizáciou. Systém budú tvoriť gravitačné stoky a odpadové potrubie do navrhovanej čistiare odpadových vôd. Kanalizačné stoky sa navrhujú z korugovaného PVC – rúry PVC-U, DN 300. Kanalizačné prípojky budú z PVC, jednoduché (DN 150 PVC) alebo združené (DN 200 PVC), realizované pripojením cez odbočku 300/150(200). Pripojenie nehnuteľností bude cez revíznú šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Rúry budú uložené zväčša pod komunikáciami, nakoľko zelené pásy sú obsadené existujúcimi plynovodnými a vodovodnými potrubiami, telefónnymi káblami a odvodňovacími rigolmi.

Splaškové vody budú odvádzané do navrhovanej čistiare odpadových vôd v k.ú. Dolný Tekovský Hrádok pri Hrone. Recipientom ČOV je Hron. Podľa predprojektových štúdií sa tu navrhovala výstavba ČOV regionálneho významu pre rozsiahlu aglomeráciu obcí západnej časti okresu Levice. V súčasnosti sa tieto štúdie prehodnocujú a zvažuje sa aj iná poloha ČOV. Preto v návrhu tejto ÚPD počítame s kapacitou ČOV 500 E.O. len pre obec Tekovský Hrádok. Plocha, ktorú rezervujeme pre výstavbu ČOV však predstavuje dostatočnú rezervu aj pre prípadné rozšírenie jej kapacity a obsluhovaného územia.

Gravitačná kanalizácia je navrhnutá a posúdená na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností. Minimálne prietoky boli

smerodajné pre návrh minimálneho sklonu stôk z dôvodu zabezpečenia ich samočistiacej schopnosti.

Ochranné pásmo kanalizácie je 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Približné trasovanie stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“. Podrobné technické riešenie odkanalizovania nových rozvojových plôch je predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa.

Odvádzanie dažďových vôd

Navrhovaný systém verejnej kanalizácie zahŕňa len splaškovú kanalizáciu. Z tohto dôvodu sa neuvažuje s budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje vsakovaním do vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V riešenom území sa nenachádzajú ani nenavrhujú väčšie spevnené plochy, pre ktoré by bolo potrebné navrhovať špecifické riešenia odvádzania dažďových vôd. V prípade potreby ich zriaďovania treba preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Tým je možné dosiahnuť zadržiavanie vody v území a zachovanie potrebnej vlhkosti v zastavanom území, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom je stanovený regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch.

Zásobovanie úžitkovou vodou - závlahy

Do k.ú. Dolný Tekovský Hrádok zasahujú hydromelioračné stavby „Závlaha pozemkov Turá – Tekovské Lužany, ktorá bola daná do užívania r. 1974 s celkovou výmerou 2585 ha a jedným rozvodom aj stavba „Závlaha pozemkov Perec 3“, daná do užívania r. 1966 s celkovou výmerou 3186 ha. Podzemné rozvody závlahovej vody sú z profilov DN 150 a DN 200, s nadzemnými hydrantmi, kalníkmi, vzdušníkmi a betónovými skružami. Výstavbu nových závlahových sústav, ani žiadne zásahy do existujúcich hydromelioračných stavieb nenavrhujeme.

2.12.3 Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Nadradené elektroenergetické sústavy a rozvody VN

Hlavnými uzlami elektrizačnej sústavy s celoštátnym významom sú v okrese Levice stanice VVN Levice a Veľký Ďur. Zo 110 kV rozvodne Levice vedie 14 vedení. Na území okresu

Levice sa nachádzajú dôležité energetické zariadenia na výrobu a distribúciu elektrickej energie – jadrová elektráreň Mochovce (2 bloky s reaktormi typu VVER 440/V 213, každý s výkonom 440 MW, sprevádzkované v r. 1998 a 1999), rozvodne 400 kV Levice a Veľký Ďur s nadväzujúcimi rozvodmi VVN 400 a 100 kV. Tieto zariadenia zabezpečujú spoľahlivé dodávky elektrickej energie do všetkých obcí okresu a v rámci západného a stredného Slovenska. Od severnej hranice riešeného územia je jadrová elektráreň vzdialená 10 km. Hydroenergetický potenciál rieky Hron je zatiaľ len minimálne využitý, je však veľmi perspektívny z hľadiska budovania malých vodných elektrární. V okrese Levice je vodná elektráreň v prevádzke pri obci Veľké Kozmálovce s inštalovaným výkonom 5,1 MVA. V súčasnosti sa pripravuje výstavba viacerých malých vodných elektrární (Šarovce, Vozokany nad Hronom).

Obec Tekovský hrádok je zásobovaná elektrickou energiou odbočkou zo vzdušného vedenia VN 22 kV z elektrizačnej siete ZSE a. s., prostredníctvom 1 transformačnej stanice (TS 71-1). Vzdušné vedenie k tejto transformačnej stanici vedie stredom zastavaného územia obce i cez navrhované plochy pre obytnú zástavbu. Preto navrhujeme zrušenie vzdušného vedenia na úseku prechádzajúcom zastavaným územím a jeho náhradu zemným káblom, uloženým v trasách existujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií. Ďalšie 2 transformačné stanice sa nachádzajú pri železničnej zastávke a hospodárskom dvore.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. V lokalite č. 6 (kompostovisko, zberný dvor) a na verejných priestranstvách v centrálnej zóne obce sa predpokladá len nebilancovaná spotreba elektrickej energie pre príležitostné osvetlenie. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový prírastok spotreby elektrickej energie 375 kW.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Lokalita	Kapacita (počet b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
1 - výhľad	15	58
2	9	35
3+4	32	104
5+6	46	148
8	–	30
Spolu		375

Z hľadiska plánovaného rozvoja obce do roku 2025 a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebude existujúca transformačná stanica postačovať. Zásobovanie nových rozvojových lokalít bude okrem 1 existujúcej transformačnej stanice (pri zachovaní jej výkonu) zabezpečovať aj jedna nová transformačná stanica.

Transformačná stanica TS 71-1 bude slúžiť pre zásobovanie existujúcej zástavby a rozvojovej plochy č. 5. Novú transformačnú stanicu TS-X na zásobovanie nových rozvojových plôch č. 1, 2, 3, 4 navrhujeme zriadiť pri ceste I. triedy a odbočke z hlavného

vedenia VN 22 kV. Bude v kioskovom vyhotovení s výkonom 250 kVA. Transformačná stanica pri železničnej stanici bude elektrickou energiou zásobovať aj navrhovanú čistiareň odpadových vôd. V súčasnosti je kapacitne nedostatočne využívaná, preto jej výkon je pre navrhovaný účel dostatočný.

Pri výstavbe je nutné rešpektovať ochranné pásma elektrických zariadení v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. a príslušných noriem STN.

Rozvody NN

Navrhované rozvody NN budú vedené v zemných káblových ryhách káblami typu AYKY. Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovolený úbytok napätia. V jednotlivých lokalitách budú vedenia NN vyvedené v prípojkových istiacich a rozpojovacích skrinách, ktoré budú v pilierovom vyhotovení a budú z nich vedené jednotlivé prípojky NN pre navrhovanú zástavbu.

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Zásobovanie plynom

Stav zásobovania plynom

Územím okresu Levice prechádzajú tranzitné a medzinárodné plynovody. V smere od Plášťoviec na Slatinu, Krškany, Novú Dedinu a Tlmače je vedený VVTL medzištátny plynovod Bratstvo DN 700, s odovzdávacou stanicou Tlmače. V smere Ipeľské Úľany – Semerovce – Santovka – Starý Hrádok – Kalná nad Hronom je vedená sústava VVTL plynovodov 1 x DN 1400 + 3 x DN 1200 s prevádzkovým tlakom 7,35 MPa. Plynovody priamo riešeným územím neprechádzajú.

Obec Tekovský Hrádok bola plynifikovaná v roku 1995. Zemným plynom je zásobovaná prostredníctvom vysokotlakovej prípojky DN 80. Je pripojená na vysokotlakový plynovod DN 100 PN 2,5 MPa, vybudovaný pre obec Kalná nad Hronom (vedený pozdĺž cesty I/76). VTL prípojka DN 80 (oceľ) dĺžky 68 m je ukončená v regulačnej stanici RS 1200/2/1-440 (vstupný pretlak 2,0 MPa, výstupný pretlak 95 kPa). Od bodu pripojenia je vedená kolmo k ceste I/76. Na jej križovaní je potrubie uložené v chráničke.

Výstupné strednotlakové plynovody sú vedené od regulačnej stanice plynu dvomi vetami. Jedna vetva zabezpečuje plynofikáciu areálu poľnohospodárskeho družstva, druhá vetva zásobuje samotnú obec Tekovský Hrádok. Miestne rozvody plynu sú strednotlakové, prevádzkované na pretlaku do 100 kPa. Materiálové vyhotovenie je z oceľových rúr. Svetlosť potrubí je DN 100 (dĺžka 780 m), DN 80 (dĺžka 1520 m), DN 50 (dĺžka 1015 m). Potrubia sú vedené po okrajoch miestnych komunikácií a v zelených pásoch.

Na STL plynovod sú jednotliví odberatelia pripojení cez STL prípojky DN 25 a DN 50. Celkový počet prípojek je cca 55, ich celková dĺžka je 332 m. Na 1 STL prípojku je napojených zvyčajne niekoľko rodinných domov.

Výpočet potreby plynu

Potreba plynu je pre rozvojové lokality s obytnou funkciou (kategória domácnosť) vypočítaná nasledovne:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_H = (N_{IBV} \times HQ_{IBV})$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_R = (N_{IBV} \times RQ_{IBV})$

(N_{IBV} = počet odberateľov v kategórii domácnosť – IBV, HQ_{IBV} = max. hodinový odber pre IBV, RQ_{IBV} = max. ročný odber pre IBV).

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít z r. 2004. V príručke sú určené kategórie spotrebiteľov: DO-IBV/HBV, SO, VO.

Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. Maximálny hodinový odber zemného plynu sa stanovuje v závislosti na teplotnom pásme. Obec Tekovský Hrádok podľa normy STN 06 0210 spadá do teplotného pásma s vonkajšími teplotami -12°C . Pre uvedené teplotné pásmo je $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 3500 \text{ m}^3/\text{rok}$ – jednotne pre všetky teplotné pásma.

Potreba plynu bola kalkulovaná pre navrhované lokality individuálnej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti. Do výpočtov nie sú zahrnuté plochy č. 6 (zberný dvor a kompostovisko) a plocha č. 7 (ČOV), ktoré nevyžadujú zásobovanie zemným plynom.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Lokalita	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/hod)
1 - výhľad	15	21	52 500
2	9	12,6	31 500
3	16	22,4	56 000
4	16	22,4	56 000
5	46	64,4	161 000
Spolu		142,8	357 000

Maximálny prírastok spotreby zemného plynu, vyjadrený ročnou spotrebou zemného plynu, je 357 000 m³/hod. Celkový prírastok maximálneho hodinového odberu zemného plynu je 142,8 m³/hod.

Návrh riešenia rozvodov plynu

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje len v lokalitách s obytnou funkciou. Návrh územného plánu rozširuje obytné územie o 5 rozvojových lokalít.

Plynovod pre nové obytné ulice bude pripojený na existujúce rozvody plynu v obci. Potrubie bude tlakové D 50 – D 90 mm, polyetylénové, stredne ťažkej rady. Potrubia navrhovaného strednotlakového plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne v plochách komunikácií, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný STL plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Regulácia plynu z STL na NTL bude zabezpečená regulátormi plynu, ktoré budú spolu s meračmi spotreby plynu umiestnené v skrinkách. Skrinky budú osadené v oplození každého odberateľa.

Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových lokalitách si vyžiada následné investície do VTL plynovodu, existujúcich STL plynovodov alebo zvýšenie prepravného výkonu regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. Ochranné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 50 m pre plynovody s menovitou svetlosťou nad 700 mm
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)

Bezpečnostné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 300 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm
- 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm

- 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiadúce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje. Do roku 2025 je reálny predpoklad dosiahnuť 20%-ný podiel alternatívnych zdrojov na výrobe tepla. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi (umiestňovanými pre individuálne potreby na strechách objektov, nie v podobe solárnych parkov) a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biologický odpad. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť ďalší rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete

Stav telekomunikačných zariadení

Miestna telekomunikačná sieť obce Tekovský Hrádok je zabezpečená vzdušným vedením. Pozdĺž cesty I. triedy I/76 prechádzajú diaľkové a oblastné telekomunikačné káble rôzneho vyhotovenia. Sú v správe spoločnosti Slovak Telekom, a. s.

Územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Mobile a O2. Vysielač Orange je situovaný v k.ú. Dolný Tekovský Hrádok. Ďalšie vysielacie zariadenia sa nachádzajú v Kalnej nad Hronom.

V celej obci sú vybudované vedenia obecného rozhlasu, ktoré sú vo vyhovujúcom technickom stave. Vysielacia ústredňa obecného rozhlasu je v budove obecného úradu.

Návrh riešenia telekomunikačných zariadení

Návrh riešenia rešpektuje existujúce trasy telekomunikačných káblov. Neuvažujeme s ich prekládkou ani s inými zásahmi.

Miestna telekomunikačná sieť bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové lokality. Návrh územného plánu uvažuje so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku.

Potreba TS bola na základe uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a nebytových prevádzok určená nasledovne:

- trvale obývané byty (podľa návrhu): 107+82 p.p.
- občianska vybavenosť: 2+5 p.p.
- výroba: 1+3 p.p.
- celková návrhová potreba TS: 195 p.p.

Celková výhľadová potreba TS, vyplývajúca z návrhu nových rozvojových lokalít (bez započítania výhľadových rozvojových lokalít), predstavuje 195 párov.

Pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií je potrebné rezervovať koridor pre výstavbu miestnych telekomunikačných vedení ako spoločný koridor s ďalšími sieťami technickej infraštruktúry.

Napájací bod pre nové telefónne stanice bude určený pri začatí územného konania pre výstavbu danej rozvojovej lokality. Káblové rozvody sa zrealizujú podľa aktuálnych zámerov poskytovateľa telekomunikačných služieb. Výhodné je komplexné riešenie, v rámci ktorého sa pre každý dom zabezpečí telefónna linka, fax, káblová televízia, rýchly internet. Alternatívne môžu byť telekomunikačné služby poskytované bezdrôtovou technológiou. Vzhľadom k rýchlemu technologickému pokroku v tejto oblasti nie je v danom stupni dokumentácie účelné podrobné technické riešenie.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

- Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska čistoty ovzdušia patrí okres Levice medzi najmenej postihnuté okresy v rámci Nitrianskeho kraja. V okrese Levice je evidovaných 291 zdrojov znečistenia ovzdušia, z toho 8 veľkých zdrojov a 283 stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Medzi najväčších znečisťovateľov ovzdušia patria podniky SES Tlmače, Novochema družstvo, Leven a.s., Levitex a.s. Fortune Levice.

- Znečistenie povrchových vôd

Podľa výsledkov meraní povrchových vôd za obdobie 2002 – 2003 na toku Hron, v mieste odberu Sikenica – ústie (riečny kilometer 2,70), zaraďujeme Hron v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) do triedy II. triedy kvality – čistá voda (BSK5 =

4,63 mg/l). V skupine ukazovateľov B (základné fyzikálno-chemické ukazovatele) patrí do III. triedy kvality – znečistená voda. V skupine C (nutrienty) je podľa koncentrácie celkového fosforu (0,23 mg/l) zaradená do III. triedy kvality – znečistená voda. V skupine D (biologické ukazovatele) podľa počtu koliformných baktérií patrí do III. triedy kvality – znečistená voda.

- Znečistenie podzemných vôd

Všeobecným javom je znečistenie v dôsledku poľnohospodárskej výroby a veľkokapacitných hnojísk bez nepriepustnej úpravy. Pretrváva zvýšený obsah dusičnanov, amónnych iónov, chloridov a síranov, čo je dôsledkom poľnohospodárskej činnosti v údolnej nive Hrona a nedoriešeným odkanalizovaním.

- Kontaminácia pôdy

V riešenom území nebola zisťovaná, v okolí riešeného územia však bol zistený vysoký obsah ťažkých kovov v pôde – najmä arzenu, olova, kadmia, medi a niklu.

- Zafaženie prostredia hlukom

Hluk sa šíri z cesty I. triedy č. I/76, ktorá prechádza v dotyku k okraju zastavaného územia obce. Hodnoty hluku vo väčšine obytného územia nepresahujú prípustné hodnoty hluku, ktoré v zmysle zákona č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí sú 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

- Radiačné zafaženie

V prípade bezporuchovej prevádzky jadrovej elektrárne územie a obyvateľstvo nie je vystavené zvýšenému radiačnému zafaženiu; nadmerné radiačné zafaženie môže nastať len v prípade úniku radiácie z jadrového zariadenia (územie obce spadá do oblasti ohrozenia JE). Miera prirodzenej rádioaktivity je nízka – územie je zaradené do oblasti s nízkym radónovým rizikom.

- Vodná a veterná erózia

Erozívna činnosť sa prejavuje počas vysokých stavov vody v rieke Hron v jej inundačnom území. Výraznejšie sa prejavuje iba bočná erózia, následkom ktorej sa Hron zarezáva do vlastných starších nánosov. Po napriamení koryta toku Hrona sa zvýšil spád a tým aj erozívna činnosť vodného toku na vlastné koryto rieky, ktoré sa začalo zaklesávať. Vo všeobecnosti je pôsobenie veternej erózie v riešenom území nevýrazné až zanedbateľné. Keďže v území prevládajú stredne ťažké až ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie nevýrazné až zanedbateľné.

- Problémy ohrozenia prvkov ÚSES

Funkčnosť biokoridorov a biocentier ohrozujú strety so stresovými faktormi – líniovými stavbami technickej a dopravnej infraštruktúry, najmä železničnou traťou križujúcou tok Hrona a cestou č. I/76. Plošným ohrozením funkčnosti prvkov ÚSES je intenzívna poľnohospodárska výroba v ich okolí.

Odpadové hospodárstvo

V roku 2007 sa v obci vyprodukovalo 65,5 ton zmesového komunálneho odpadu. Z toho väčšina je zneškodňovaná skládkovaním (58,4 t), zvyšok (4,9 t) predstavuje využívaný komunálny odpad. Zmesový komunálny odpad je odoberaný špecializovanou odpadovou spoločnosťou v intervale 1 x mesačne. V obci je zavedený separovaný zber odpadu.

Separujú sa plasty, papier, sklo, drobný kovový odpad, nebezpečný odpad, elektronický odpad a obaly z farieb. Nie sú tu žiadne skládky odpadu ani staré environmentálne záťaž

Odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce. V územnom pláne navrhujeme pri cintoríne plochu pre zriadenie kompostoviska a zberného dvora (rozvojová plocha č. 6).

Navrhované opatrenia starostlivosti o životné prostredie

Navrhované riešenie nepočíta so žiadnymi zámermi a činnosťami s potenciálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie. Naopak, navrhujú sa opatrenia na ochranu prírodných zdrojov, zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva, zachovanie a udržanie sídelnej vegetácie.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- Chrániť poľnohospodársku pôdu prostredníctvom protierózných opatrení – opatrenia na ochranu pred veternou eróziou prioritne aplikovať na veľkoblokových pôdnych celkoch s ľahkými pôdami. Na zmiernenie erózie udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou. Pôdu v inundačnom pásme Hrona neobrábať ako ornú pôdu ale ponechať ako trvalé trávne porasty.
- Chrániť kvalitu pôdy – obmedzením použitia chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe (herbicídy, fungicídy, morforegulátory) odizolovaním poľných hnojísk a pod. Uvedené opatrenia budú mať pozitívny dopad aj na kvalitu podzemnej vody, ktorá je v danom území značne znečistená.

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

- Výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo výrobných areálov a hospodárskych dvorov (PD, Hanka)
- Uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a sanáciu prípadných divokých skládok
- Netolerovať v území zaburinené plochy - ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia. Ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii.
- Postupne nahradiť nevhodné dreviny z hľadiska krajinárskeho alebo hygienického v zastavanom území – nahradenie alergénnych drevín ako breza, lieska, čiastočne aj topoľov vhodnejšími druhmi – týka sa len zastavaného územia

- Revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty I. triedy, tiež cesty III. triedy, ako aj pozdĺž železnice
- Zriadiť kompostovisko a zberný dvor
- Dodržiavať platné normy na aplikáciu agrochemikálií
- Vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci s napojením na čistiareň odpadových vôd

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- Vytvoriť plochy verejnej zelene v centrálnej zóne obce a pri kostole
- Udržanie existujúcich menších plôch verejnej zelene, revitalizácia líniovej zelene a postupné nahradenie nevhodných drevín z hľadiska krajinárskeho (najmä ihličnatých drevín)
- Spracovanie generelu zelene – komplexné hodnotenie zelene s návrhom výrubov, ošetrovania a výsadby zelene v obci
- Dimenzovať nové hlavné obytné ulice tak, aby bola možná výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene
- Dodržiavať stanovený minimálny podiel nespevnených plôch v rámci stavebných pozemkov, resp. existujúcich záhrad, aby nedošlo k ich úplnému nahradeniu zastavanými plochami

Opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- Eliminácia záťaže územia hlukom z cesty I. triedy výsadbou líniovej a izolačnej zelene
- Eliminácie negatívnych zásahov do ekologicky významných segmentov krajiny s funkciou biocentra alebo biokoridoru
- Dodržiavanie dostatočnej vzdialenosti od prvkov ÚSES, lesných porastov pri situovaní novej zástavby

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- Postupne revitalizovať existujúce a zakladať nové pásy zelene, stromoradia a aleje, s prihliadnutím na priebeh parcelných hraníc
- Preferovať organické kompozičné princípy pri rozmiestňovaní líniovej zelene
- Zabezpečiť vysokú druhovú a štrukturálnu variabilitu stromoradií a líniovej zelene

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V riešenom území sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu sú v zmysle § 12, ods. (4), písm. o, vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v Územnom pláne obce Tekovský Hrádok vymedzené plochy ohrozované záplavami – inundačné územie – medzi Hronom a povodňovou hrádzou. V tomto území sa nenavrhuje žiadna nová výstavba.

2.16 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

Poľnohospodársky pôdny fond má na celkovej výmere katastrálneho územia podiel viac ako 86%. Poľnohospodárska pôda je využívaná takmer výlučne ako orná pôda (90,2% výmery k.ú. tvorí orná pôda). Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zábery lesného pôdneho fondu sa nepredpokladajú.

Z pôdnych typov sa nive Hrona vyvinuli fluvizeme. Prevažnú časť katastrálneho územia pokrývajú černozeme na sprašovom podklade. Ide o najkvalitnejšie pôdy s vysokou produkčnou schopnosťou. Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú:

- fluvizeme typické karbonátové, stredne ťažké (0102012/3.)
- fluvizeme typické, ľahké v celom profile, vysychavé (0105001/6.)
- fluvizeme typické, stredne ťažké (0106002/2., 0106015/4., 0106012/4.)
- fluvizeme typické, ťažké (0007003/4.)
- fluvizeme glejové, stredne ťažké, lokálne ľahké (0111002/3.)
- fluvizeme glejové, ťažké (0112003/5.)
- černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké (0117002/1.)
- černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, ťažké (0118003/2.)
- čiernice typické, ťažké (0123003/2.)

- černoze typické a černoze hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké (0039002/2.) – prevládajúca pôdna jednotka
- černoze pseudoglejové, na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké, smonice na slieňoch (0141003/3.)

V katastrálnom území obce Tekovský Hrádok sa nachádzajú pôdy zaradené podľa BPEJ do 1. až 4. skupiny kvality, ktoré sú podľa zákona č. 220/2004 Z. z. osobitne chránené. Pôdy 2., 3. a 4. skupiny kvality sa nachádzajú na väčšine plochy riešeného územia. Len malé plochy glejových a plytkých fluvizemí sú zaradené do 5. a 6. skupiny kvality. Hydromelioračné opatrenia – závlahy sú vybudované na časti poľnohospodárskeho pôdneho fondu, južne od zastavaného územia obce.

Zhodnotenie a zdôvodnenie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Vzhľadom k skutočnosti, že v kontakte so zastavaným územím obce sa vyskytujú výlučne pôdy zaradené do 2. skupiny kvality, požiadavky na rozšírenie zastavaného územia nie je možné uspokojiť inak ako záberom kvalitnej poľnohospodárskej pôdy. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli v návrhu uprednostnené zámery, ktoré priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie. Navrhuje sa tiež využitie nadmerných záhrad rodinných domov v rámci zastavaného územia (rozvojové plochy č. 2 a 4). Pre verejnoprospešné stavby (kompostovisko, ČOV) sú vyčlenené lokality č. 6 a 7.

V rozptyle, mimo navrhovaných kompaktných lokalít, sú pre výstavbu navrhované prieluky v zastavanom území obce (spolu 4 prieluky). Prístupové komunikácie, ktoré budú tiež vynímané z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, sú súčasťou jednotlivých lokalít, prípadne sa využívajú existujúce miestne a účelové cesty. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority obce a plochy. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Ako výhľadová je klasifikovaná lokalita č. 1, nakoľko pre túto lokalitu nebol udelený súhlas KPÚ. Do konca návrhového obdobia nebude zastavaná a dovedy bude ponechaná ako súčasť PPF.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať cca 250 m².

Nové lokality pre výstavbu a plochy, na ktoré sa bude žiadať vyňatie z PPF, sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese perspektívneho použitia PPF a LPF na nepoľnohospodárske účely“.

Vyhodnotenie strát poľnohospodárskeho pôdneho fondu je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 376/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu za odňatie poľnohospodárskej pôdy, sa s účinnosťou od 1. 1. 2009

sa za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy, zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1. až 4. skupiny, platia odvody: 2. skupina 12 eur/m²

Charakteristika navrhovaných lokalít na vyňatie z PPF

Lokalita č. 1 - výhľad

- Miesto lokality: vo väzbe na zastavané územie obce, medzi cintorínom a cestou I. triedy
- Funkcia / druh výstavby: bývanie (v rodinných domoch)
- Výmera lokality: 1,98 ha
- Záber PPF: 0 ha v etape návrhu
- Druh pozemku: orná pôda
- BPEJ / skupina kvality: 0106002/2. (0,66 ha), 0039002/2. (1,32 ha)

Lokalita č. 2

- Miesto lokality: v nadmerných záhradách, v zastavanom území obce
- Funkcia / druh výstavby: bývanie (v rodinných domoch)
- Výmera lokality: 0,99 ha
- Záber PPF: 0,99 ha
- Druh pozemku: orná pôda (0,20 ha), záhrady (0,79 ha)
- BPEJ / skupina kvality: 0039002/2.

Lokalita č. 3

- Miesto lokality: v nadmerných záhradách, v zastavanom území obce
- Funkcia / druh výstavby: bývanie (v rodinných domoch)
- Výmera lokality: 1,35 ha
- Záber PPF: 1,35 ha
- Druh pozemku: orná pôda (0,83 ha), záhrady (0,52 ha)
- BPEJ / skupina kvality: 0039002/2.

Lokalita č. 4

- Miesto lokality: v nadmerných záhradách, v zastavanom území obce
- Funkcia / druh výstavby: bývanie (v rodinných domoch)
- Výmera lokality: 1,38 ha
- Záber PPF: 1,38 ha
- Druh pozemku: orná pôda (0,74 ha), záhrady (0,64 ha)
- BPEJ / skupina kvality: 0039002/2.

Lokalita č. 5

- Miesto lokality: poľnohospodárska pôda vo väzbe na zastavané územie
- Funkcia / druh výstavby: bývanie (v rodinných domoch)
- Výmera lokality: 5,52 ha
- Záber PPF: 5,52 ha
- Druh pozemku: orná pôda
- BPEJ / skupina kvality: 0106002/2.

Lokalita č. 6

- Miesto lokality: plocha medzi cintorínom a kostolom, v zastavanom území obce
- Funkcia / druh výstavby: kompostovisko a zberný dvor
- Výmera lokality: 0,17 ha
- Záber PPF: 0,17 ha
- Druh pozemku: orná pôda
- BPEJ / skupina kvality: 0106002/2.

Lokalita č. 7

- Miesto lokality: plocha pri železničnej trati a na brehu Hrona
- Funkcia / druh výstavby: čistiareň odpadových vôd
- Výmera lokality: 0,43 ha
- Záber PPF: 0,43 ha
- Druh pozemku: orná pôda
- BPEJ / skupina kvality: 0106002/2.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok.	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy			Uživ.	Vybud.	Časová	Iná
číslo	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho		poľnoh	hydrom	etapa	inform
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	pôdy	zariad.	realiz.	
1	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	1,98	0	0106002/2. 0039002/2.	0,66 1,32	n/a	–	výhľad	–
2	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	0,99	0,99	0039002/2.	0,99	n/a	–	I.	–
3	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	1,35	1,35	0039002/2.	1,35	n/a	–	I.	–
4	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	1,38	1,38	0039002/2.	1,38	n/a	–	II.	–
5	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	5,52	5,52	0106002/2.	5,52	n/a	–	II.	–
6	Dolný Tekovský Hrádok	kompost	0,17	0,17	0106002/2.	0,17	n/a	–	I.	VPS
7	Dolný Tekovský Hrádok	ČOV	0,43	0,43	0106002/2.	0,43	n/a	–	II.	VPS
prie-luka	Horný Tekovský Hrádok	bývanie	0,05	0,05	0106002/2.	0,05	n/a	–	I.	–
prie-luky	Dolný Tekovský Hrádok	bývanie	0,15	0,15	0106002/2.	0,15	n/a	–	I.	–

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych záťaží, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh vybudovania splaškovej kanalizácie a čistiarnie odpadových vôd v obci i nových rozvojových plochách, prispeje k eliminácii

znečistenia podzemných a povrchových vôd. Návrh plynofikácie v nových rozvojových lokalitách je predpokladom udržania kvality ovzdušia.

Regulácia funkčného využitia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie územia s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií.

Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoekologického plánu.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Návrh revitalizácie centra obce, vybudovania spoločensko-oddychovej zóny, ako aj rekreačného priestoru vo väzbe na atraktívne krajinné prostredie Hrona, bude mať pozitívne sociálne dopady – zlepšia sa možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov obcí Tekovský Hrádok a Dolná Seč. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a zdravému lokálpatriotizmu.

V prípade naplnenia predpokladov prírastku počtu obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov.

Územnotechnické dôsledky navrhovaného riešenia

Podmienkou realizácie výstavby v nových rozvojových lokalitách je vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, telekomunikačných rozvodov a sekundárnych elektrických rozvodov. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových lokalít je potrebné vybudovanie miestnych prístupových komunikácií.

3. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA

Záväzná časť obsahuje:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (vrátane určenia prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia)
- zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia
- zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt
- zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny

Z grafickej časti je súčasťou záväznej časti výkres č. 02 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.

Všetky ostatné regulatívy, zásady a navrhované riešenia, ktoré nie sú uvedené v záväznej časti, majú charakter odporúčaní a tvoria smernú časť územnoplánovacej dokumentácie.

3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Zásady organizácie územia z hľadiska priestorového usporiadania

- pri plošnom rozvoji obce rešpektovať hranice katastrálneho územia a ďalšie socioekonomické a prírodné limity (ochranné pásma všetkých druhov, inundačné územie a tok Hrona)
- komplexná revitalizácia a dobudovanie hlavného uzlového priestoru (potenciálnej centrálnej zóny obce), vrátane úpravy a estetického dotvorenia verejných priestranstiev
- nerozširovať plochu výrobných areálov

- lokality novej výstavby priestorovo rovnomerne rozložiť v rámci obce, po jej okrajoch a priamo nadviazať na súčasné zastavané územie
- vytvoriť kontinuálny uličný priestor zástavbou na voľných prielukách
- novú výstavbu orientovať tak, aby vznikol geometricky ucelený pôdorysný tvar
- novú výstavbu časovo koordinovať a preferovať aditívny princíp rozvoja
- dodržiavať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia podľa vymedzených regulačných celkov (regulačnými celkami sa v ďalšom texte rozumejú plochy so špecifickou reguláciou v existujúcom zastavanom území, rozvojové plochy pre novú výstavbu a krajinnoekologické komplexy mimo zastavaného územia a bez predpokladu lokalizácie výstavby)
- rozšíriť zastavané územie obce podľa navrhovanej hranice zastavaného územia, vyznačenej v grafickej časti a definovanej v kap. 3.8 záväznej časti
- rezervovať integrované koridory pre líniové stavby komunikácií a technickej infraštruktúry podľa zásad uvedených v kap. 3.4 a 3.5

Zásady organizácie územia z hľadiska funkčného využitia

- výrobné areály revitalizovať, využiť aj pre nepoľnohospodársku výrobu a agroturistiku a nerozširovať ich výmeru
- nové obytné ulice vytvoriť na disponibilných plochách nadmerných záhrad a v bezprostrednej nadväznosti na existujúce zastavané územie obce
- lokality novej bytovej výstavby rovnomerne rozložiť v rámci obce a na jej okrajoch
- prednostne realizovať obytnú výstavbu vo voľných prielukách a na nadmerných záhradách v rámci zastavaného územia obce
- sformovať centrálnu zónu obce a doplniť v nej občiansku vybavenosť, plochy verejnej zelene a športovísk
- rekreačné aktivity rozvíjať vo väzbe na prírodné prostredie na oboch brehoch Hrona v priestoroch vymedzených pre rekreáciu v krajine

Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové plochy) a plochy existujúcej zástavby.

Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

Maximálny počet podlaží

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných (resp. podzemných) podlaží a ich výškový ekvivalent v metroch (počíta sa výška nadzemnej časti objektu po hrebeň strechy). Maximálny počet podlaží je stanovený nasledovne:

- max. 3 nadzemné podlažia a súčasne max. 10 m – len pre výrobné-skladové areály
- max. 2 nadzemné podlažia a súčasne max. 8 m pre celé existujúce zastavané obytné územie a nové rozvojové plochy č. 2 – 5
- max. 1 nadzemné podlažie a súčasne max. 5 m pre nové rozvojové plochy č. 6, 7

Poznámka: Maximálna výška objektov neplatí pre technické vybavenie (stožiare vysielacích a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia a plôch určených pre výstavbu.

Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby jednotne:

- 40%

Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Pre efektívne využitie územia a kvalitnejornej pôdy sa však odporúča, aby nebol nižší ako 15%.

Podiel nespevnených plôch

Podiel nespevnených plôch je vyjadrený ako podiel nespevnenej plochy a plochy pozemku, násobený číslom 100. Nespevnou plochou sa rozumie zatravnená plocha alebo záhrada, chodníky a odstavne plochy pokryté štrkom, pieskom alebo zatravnovacímí tvárniciami. Minimálny podiel nespevnených plôch je určený len pre plochy s hlavnou funkciou bývanie – jednotne:

- 30%

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

Plochy s obmedzeniami pre výstavbu

Plochy s obmedzeniami pre výstavbu, t.j. plochy na ktorých nie je prípustná výstavba a plochy, alebo na ktorých je výstavba obmedzená v zmysle platnej legislatívy a technických noriem, sú vymedzené nasledujúce:

- plochy v ochranných a bezpečnostných pásmach stavieb technickej infraštruktúry, najmä vysokotlakového plynovodu a elektroenergetických vzdušných vedení
- plochy v ochranných pásmach líniových dopravných stavieb – cesty I. a III. triedy, železnice
- plochy v ochranných pásmach letiska Tekovský Hrádok

- plochy v ochranných pásmach cintorína
- plochy s vybudovanými závlahami
- plochy v inundačnom území

Plochy s obmedzeniami pre výstavbu sú vymedzené v grafickej časti.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia zahŕňajúcich:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania a ďalšie prípustné doplnkové funkcie
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za určitých predpokladov, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na nové rozvojové plochy vyznačené v grafickej časti, existujúce zastavané plochy (pre prípady dostavby a zmien funkčného využitia objektov alebo areálov) a krajinnoekologické komplexy (plochy bez predpokladu lokalizácie zástavby).

Regulácia funkčného využitia pre nové rozvojové plochy

/// Rozvojové plochy č. 2 – 5

Charakteristika:

V území sa počíta s novou výstavbou rodinných domov s možnosťou zastúpenia menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch** – prevládajúce funkčné využívanie

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy

- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 4 veľkých dobytčích jednotiek)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu a s negatívnym vplyvom na kvalitu prostredia
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Rozvojová plocha č. 6

Charakteristika:

V rozvojovej ploche bude umiestnené kompostovisko a zberný dvor miestneho významu.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- kompostovisko a zberný dvor

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- všetky ostatné funkcie

Rozvojová plocha č. 7

Charakteristika:

V rozvojovej ploche bude umiestnená čistiareň odpadových vôd.

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- čistiareň odpadových vôd

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- všetky ostatné funkcie

Regulácia funkčného využitia pre existujúcu zástavbu

Existujúce obytné územie

Charakteristika:

V existujúcom obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcich rodinných domov, ako aj rekonštrukcia (vrátane rozširovania, nadstavieb) rodinných domov. Je tu prípustné zastúpenie menších prevádzok základnej občianskej vybavenosti a drobných remeselných prevádzok v rodinných domoch, v odôvodnených prípadoch aj v samostatných objektoch pri dodržaní plošného limitu. Výstavba nových rodinných domov je možná ako náhrada existujúcich objektov, na voľných prielukách, prípadne v záhradách za existujúcimi objektmi.

Vymedzenie:

- existujúca obytná zástavba obce, s výnimkou plochy centrálnej zóny obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch** – prevládajúce funkčné využívanie

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť lokálneho významu (služby, maloobchod, verejné stravovanie) do 200 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy
- ihriská a oddychové plochy pre rezidentov
- vyhradená a verejná zeleň – na vymedzených priestranstvách

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu do 4 veľkých dobytčích jednotiek)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- bývanie v bytových domoch
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu a s negatívnym vplyvom na kvalitu prostredia
- stavby pre individuálnu rekreáciu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Centrálna zóna obce

Charakteristika:

Vo vymedzenej centrálnej zóne obce sa koncentrujú zariadenia občianskej vybavenosti. Doplnia sa tu športové zariadenia a dobudujú oddychové plochy s verejnou zeleňou. Existujúce obytné objekty (rodinné domy) budú zachované.

Vymedzenie:

- centrálna zóna obce podľa vymedzenia v grafickej časti vo výkrese „Komplexný výkres ...“

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- občianska vybavenosť
- bývanie v rodinných domoch
- verejná zeleň
- plochy športu, ihriská a oddychové plochy

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výroba akéhokoľvek druhu (vrátane remeselných prevádzok a drobného výrobu)
- bývanie v bytových domoch
- logistické prevádzky
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel

Existujúce výrobné územie

Charakteristika:

Výrobná funkcia areálov sa zachováva, s možnosťou diverzifikácie smerom k nepoľnohospodárskej výrobe.

Vymedzenie:

- existujúce výrobné a skladové areály Poľnohospodárskeho družstva a Agrochemického podniku mimo zastavaného územia obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby, zariadenia stavebníctva
- sklady (logistika)
- agroturistika

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia, vrátane parkovísk a garáží
- administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi
- zariadenia odpadového hospodárstva a zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie
- živočíšna výroba – len v areáli Poľnohospodárskeho družstva

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie
- ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre územie bez predpokladu lokalizácie zástavby

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia obce bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Tekovský Hrádok. Vymedzené boli 3 homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (p. Metodika SAŽP, 2001). Pre jednotlivé komplexy boli definované podmienky využívania – prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie, zakazujúce funkčné využívanie.

KEK-A

Vymedzenie:

- Oráčinová krajina na sprašovej tabuli s černozeťami a s nízkym zastúpením ekostabilizačných prvkov.

Charakteristika:

- Krajinnoekologický komplex je predurčený a vhodný na poľnohospodárske využitie bez lokalizácie nových zastavaných plôch a technických diel, pričom je potrebné posilnenie ekologickej stability územia.

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba na ornej pôde
- trvalé trávne porasty
- lesná a nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- trvalé kultúry
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti v nevyhnutnom rozsahu
- existujúce výrobné areály – bez ich ďalšieho rozširovania

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba obytných budov, rekreačných, výrobných zariadení a iné stavebné zásahy

KEK-B

Vymedzenie:

- Oráčinová krajina na riečnej nive s fluvizemami a s nízkym zastúpením ekostabilizačných prvkov

Charakteristika:

Krajinnoekologický komplex je vzhľadom k vysokej produkčnej schopnosti pôd predurčený a vhodný na intenzívne poľnohospodárske využitie bez lokalizácie zastavaných plôch, pričom je potrebné pripojenie na kostru ÚSES.

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba malobloková na ornej pôde pri obmedzení hnojenia a chemického ošetrovania
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- trvalé kultúry
- zariadenia technickej a dopravnej vybavenosti v nevyhnutnom rozsahu
- existujúce výrobné areály – bez ich ďalšieho rozširovania

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba obytných budov, rekreačných, výrobných zariadení a iné stavebné zásahy

KEK-C

Vymedzenie:

- Lúčno–lesná krajina na riečnej nive s fluvizemami

Charakteristika:

Krajinnoekologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné plochy
- nelesná drevinová vegetácia
- prirodzené vodné plochy (vodný tok Hrona)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- rekreačné využitie krajiny bez zriaďovania trvalých stavieb
- poľnohospodárska výroba malobloková na ornej pôde s vylúčením hnojenia a chemického ošetrovania

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- ťažba štrku a nerastných surovín
- priemyselná a živočíšna výroba
- trvalé bývanie

3.2 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia

Stanovujú sa záväzné zásady pre umiestňovanie občianskej vybavenosti:

- umiestňovanie zariadení dennej potreby realizovať v primeranej pešej dostupnosti v záujme vytvárania podmienok pre základnú obsluhu všetkých obyvateľov
- vznik nových prevádzok obchodu a služieb pre obyvateľstvo podporovať v rámci vymedzenej centrálnej zóny obce
- modernizácia a rekonštrukcia objektov verejných budov
- dobudovanie športovo-rekreačného areálu v rámci centrálnej zóny obce
- usmerňovať rozvoj služieb (najmä v skupine výrobných služieb) v obytnom území tak, aby nedochádzalo k negatívnemu pôsobeniu na kvalitu obytného prostredia

3.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného dopravného vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rozšírenie cesty I/76 v úseku Šarovce – Kalná nad Hronom na kategóriu C 11,5/80
- rešpektovať existujúce koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry – cestu I. a III. triedy, železničnú trať
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- doplnenie komunikačného systému obce o novonavrhované miestne komunikácie
- prestavba miestnych komunikácií funkčnej triedy C2 a C3 na kategóriu minimálne MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3); pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery výnimočne na kategóriu MO 5/30

- navrhované nové komunikácie funkčnej triedy C3 vybudovať v kategórii MO 7/30, komunikácie funkčnej triedy D1 v kategórii min. MOU 5,5/20
- na slepých uliciach dlhších ako 100 m vybudovať obratiská
- zriadiť odstavné plochy pri obecnom úrade, cintoríne, navrhovanom oddychovo-rekreačnom centre
- vybudovanie chodníka pozdĺž prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce až k železničnej zastávke v zmysle STN 73 6110
- vybudovanie chodníkov pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií funkčnej triedy C3 v nových rozvojových plochách v zmysle STN 73 6110
- vybudovanie výbočísk pri autobusových zastávkach v zmysle STN 73 6425, pokiaľ to dovoľujú priestorové pomery
- vyznačenie cyklistickej trasy Dolná Seč - Tekovský Hrádok – Ondrejovce
- výstavba cyklistickej trasy pozdĺž Hrona

3.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného technického vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať koridory existujúcich vodovodov a prírodného potrubia vody
- riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu v súlade s urbanistickou koncepciou – rozšíriť vodovodnú sieť o rozvody v navrhovaných nových uliciach
- nové vodovodné potrubia v maximálnej miere zokruhovať s existujúcimi potrubiami a umiestňovať ich do verejných priestranstiev
- vybudovať splaškovú kanalizáciu v celej obci
- systém splaškovej kanalizácie napojiť na navrhovanú čistiareň odpadových vôd
- trasy nových kanalizácií a zariadenia na nich umiestňovať do verejných priestranstiev
- odvod dažďovej vody z komunikácií riešiť vsakovaním do terénu, prostredníctvom systému vsakovacích jám
- väčšie spevnené plochy (nad 200 m²) budovať s priepustným povrchom (zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby)
- rešpektovať koridory existujúcich vedení elektrickej energie (s výnimkou vedení navrhnutých na preloženie / zrušenie)
- vzdušné vedenie k trafostanici TS 71-1 nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi
- zriadiť novú trafostanicu TS-X

- sekundárne (NN) rozvody a domové prípojky v nových rozvojových lokalitách realizovať formou káblových vedení, uložených do zeme
- rešpektovať koridory existujúcich plynovodov
- plynofikovanie nových lokalít uskutočňovať predĺžením, alebo vysadením nových odbočiek plynovodov
- nové strednotlakové plynovody realizovať z materiálu PE stredne ťažkej rady
- rešpektovať trasy telekomunikačných káblov a zariadení telekomunikačnej infraštruktúry
- trasy nových a rekonštruovaných rozvodov miestnej telekomunikačnej siete riešiť zemným vedením
- prípadné nové vysielacie zariadenia neumiestňovať v existujúcom ani navrhovanom obytnom území obce

3.5 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt

Pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt sa stanovujú nasledovné zásady:

- zachovať a chrániť sakrálne pamiatky s kultúrnymi a historickými hodnotami – kostol rímskokatolícky a reformovaný tolerančný kostol
- zachovať zvyšky zemného valu: ponechať bez zástavby a drevinovej vegetácie, vylúčiť planačné zásahy
- pre zvýraznenie špecifik obce pri ďalšej výstavbe uplatniť princíp revitalizácie tradičných urbanistických vzťahov – zachovať charakter historických urbanistických priestorov a ich väzby na prírodné prostredie

Z hľadiska ochrany archeologických nálezísk sú nasledovné požiadavky:

- vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác, stavebník/investor je povinný od príslušného krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania si vyžiadať odborné stanovisko
- v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad SR

3.6 Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Zásady ochrany prírody a krajiny

- zachovať a rešpektovať lesné biotopy národného významu nachádzajúce sa v juhozápadnej časti riešeného územia: Ls 1.1 Vrbovo-topoľové lužné lesy a Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy

Zásady pre vytvorenie územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biocentrum regionálneho významu RBc Lužné porasty Hrona I.
- biokoridor nadregionálneho významu NBk Povodie Hrona
- biokoridor miestneho významu MBk Bajka – Tekovský Hrádok
- biokoridor miestneho významu MBk Tekovské Lužany – Tekovský Hrádok
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru: sprievodná vegetácia poľných ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde (vrátane navrhovanej líniovej zelene), menšie remízky a ostrovčeky zelene na poľnohospodárskej pôde a vo väzbe na vodné toky, drevinová vegetácia v areáli poľnohospodárskeho družstva, plocha cintorína

Zásady starostlivosti o životné prostredie a pre aplikáciu ekostabilizačných opatrení

- Vytvoriť plochy verejnej zelene v centrálnej zóne obce a pri kostole
- Dimenzovať nové hlavné obytné ulice tak, aby bola možná výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene
- Eliminácia záťaže územia hlukom z cesty I. triedy výsadbou líniovej a izolačnej zelene
- Opatrenia na ochranu pred veternou eróziou prioritne aplikovať na veľkoblokových pôdnych celkoch s ľahkými pôdami. Na zmiernenie erózie udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou. Pôdu v inundačnom pásme Hrona neobrábať ako ornú pôdu ale ponechať ako trvalé trávne porasty.
- Zriadiť kompostovisko a zberný dvor

3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Tekovský Hrádok zastavané územie obce tak, že obsahuje:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia
- navrhovaná rozvojová plocha č. 5

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cesty I. triedy definované v šírke 50 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo železnice (regionálnej dráhy) definované v šírke 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy (v zmysle zákona o dráhach č. 164/1996 Z. z.)

V zmysle rozhodnutia Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-169/84 zo dňa 27. 12. 1984 je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma letiska Tekovský Hrádok:

- ochranné pásmo vzletových rovín (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 162,05 – 182,11 m n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo prechodových plôch (sklon 14,3 % – 1:7) s výškovým obmedzením cca 162,05 – 187,11 m.n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 192,09 m.n.m. B.p.v.
- ochranné pásmo s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43), vymedzené zvislými

rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- vonkajšie vedenie 22 kV – 10m
- zavesené káblové vedenie 22 kV – 1m
- vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 43):
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 79) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 80) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm

- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z.:
 - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
 - 2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia nad 500 mm)
- ochranné pásmo vodného toku Hron vymedzujúce pobrežné pozemky pre výkon správy toku v šírke do 10 m od brehovej čiary, resp. od vzdušnej a návodnej päty hrádze, v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať hygienické ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína 50 m (v zmysle zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch)

3.9 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a pre asanáciu

Územný plán obce Tekovský Hrádok vymedzuje plochy pre verejnoprospešné stavby plošného charakteru:

- plocha pre kompostovisko (zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu) a zberný dvor – v rozsahu rozvojovej plochy č. 6
- plocha pre čistiareň odpadových vôd – v rozsahu rozvojovej plochy č. 7
- plochy/zariadenia pre športové a kultúrno-spoločenské aktivity – vo vyznačených plochách v rámci centrálnej zóny obce

Plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené vo výkrese č. 02. Pre verejnoprospešné stavby líniového charakteru sú vymedzené koridory. Ich zoznam je uvedený v kap. 3.10.

Predpokladáme, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Na plochách navrhovaných pre bývanie dôjde k deleniu parciel z dôvodu potreby vymedzenia plôch pre verejné komunikácie. Nakoľko územný plán obce Tekovský Hrádok nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie je možné bližšie určiť parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať. Tieto parcely určia podrobnejšie stupne projektovej dokumentácie.

Územný plán obce Tekovský Hrádok nevymedzuje žiadne plochy pre asanácie.

3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb

V zmysle § 108, ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a nálezu Ústavného súdu SR č. 217/2002 Z.z. územný plán obce vymedzuje verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Územný plán obce Tekovský Hrádok určuje zoznam verejnoprospešných stavieb v nasledovnom rozsahu:

- VD1: miestne obslužné komunikácie, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD2: upokojené komunikácie, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD3: rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD4: rozšírenie cesty I/76 na kategóriu C 11,5/80 v úseku Šarovce – Kalná nad Hronom
- VD5: cyklistická trasa Ondrejovce – Tekovský Hrádok – Dolná Seč (v trase existujúcej komunikácie a železnice)
- VD6: cyklistická trasa pozdĺž cesty I. triedy I/76
- VD7: Pohronska cykloturistická trasa (po hrádi a poľnej ceste)
- VD8: dobudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej obslužnej komunikácie až po železničnú zastávku
- VT1: výstavba novej trafostanice TS-X
- VT2: čistiareň odpadových vôd – v rozsahu rozvojovej plochy č. 6
- VZ1: kompostovisko a zberný dvor – v rozsahu rozvojovej plochy č. 7
- VZ2: plochy/zariadenia pre športové a kultúrno-spoločenské aktivity – vo vyznačených plochách v rámci centrálnej zóny obce

Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb plošného charakteru sú zakreslené vo výkrese č. 02.

3.11 Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny

V zmysle § 11 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť dokumentáciu nižšieho stupňa (územný plán zóny). Podrobnejšia dokumentácia pre umiestňovanie objektov – územný plán zóny, resp. urbanistická štúdia sa vypracuje pre navrhovanú rozvojovú plochu č. 5.